

BUDAKALÁSZI

XVII. évfolyam | 2. szám
2023. március

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађ

Védett épületek Budakalászon – megújul az értékkataszter

A TARTALOMBÓL

- Elfogadták az idei költségvetést, stabil a város helyzete
- Iskolaorvossal bővült az Egészségház gyógyító csapata
- 100 éves a Szövőgyár – az államosítástól a felszámolásig
- Kalászi Közösségi Kertek – eseménydús év remek programokkal
- Adalékok a budakalászi Regnum történetéhez

VESZÉLYBEN A ZÜMMÖGŐ BEPORZÓK

WAGNER ANIKÓ BUDAKALÁSZI MÉHÉSZ

(22-23. OLDAL)

HÍRMONDÓ- FOTÓPÁLYÁZAT

A madarak védelmében Budakalászon majdnem minden kertben találunk madáretetőt, itatót, sőt egyre több fán odút is. Egy fotópályázattal szerettük volna láthatóvá tenni a madarak védelmében tett erőfeszítéseket. Ezúton gratulálunk a győztesnek, a 14 éves Kovács Máté Benedeknek, akinek a hobbija a természetfotózás. „A budakalászi kertünkben kihelyeztünk egy dúcetetőt, amelybe különféle madáreleségeket raktam ki. A kert éhes vendégeit egy les-sátor és egy fényképezőgép társaságában szoktam várni. Nekem egy számomra nagyon kedves madarat, egy kékcinegét sikerült lencsevégre kapnom” – írta pályázatunk győztese.

INDULHAT A KÖZÖSSÉGI KÖLTSÉGVETÉS

TISZTELT BUDAKALÁSZIAK!

A várost vezető 2011 Egyesület programjában megfogalmazott cél, hogy minél több budakalászi polgár közvetlenül is bekapcsolódjon a városunkat érintő döntéshozatalba. A gyakori lakossági fórumok mellett az idei évtől egy új lehetőség is nyílik erre. Elindítjuk Budakalász első közösségi költségvetési akcióját, az ötleteket március 31-ig várjuk.

Mi az a közösségi költségvetés?

A módszer lehetőséget teremt arra, hogy Budakalász lakosai ne kizárólag a választott képviselőkön keresztül, hanem közvetlenül is dönthessenek környezetük fejlesztéséről. Javaslatot tehetnek arra, hogy mire költsük el a városi költségvetés egy meghatározott részét, majd a közösség szavazhat a beérkezett javaslatokról. Végül a legtöbb voksot elnyerő kezdeményezések a város költségvetéséből megvalósulhatnak.

Mit jelent ez a gyakorlatban?

A Képviselő-testület a 2023. évi költségvetésében 10 millió forintos keretösszeget szavazott meg közösségi költségvetésre, arra, hogy a budakalászi polgárok által beadott ötletek közül a legnagyobb támogatottságot élvező javaslatok megvalósulhassanak.

Milyen ötleteket várunk?

Az ötleteket „Közösségi terek fejlesztése”, illetve „Közösségi programok megvalósítása” témákban várunk. Olyan helyi kezdeményezéseket, melyek elősegítik, hogy Budakalász ne csupán lakóhelyünk, hanem igazi otthonunk is legyen. Közérdeket szolgáló ötleteket, javaslatokat várunk, lehetőleg olyanokat, amelyek fenntarthatók is.

Mennyibe kerülhet egy ötlet?

Az előirányzott 10 millió forintos keret több projektre is felhasználható, tehát a keretösszegeken belül lehetőség van egy nagyobb vagy több kisebb projekt benyújtására is.

Hány ötlet valósulhat meg?

A beadott ötletek közül a budakalászi polgárok szavazatai alapján a legnépszerűbb projektek valósulhatnak meg, a keretösszeg mértékéig.

Ki, mikor és hogyan adhatja be az ötletét?

Javaslatokat a budakalászi állandó lakhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező magánszemélyek, valamint helyi civil szervezetek nyújthatnak be. Több személy, illetve civil szervezet együtt is kidolgozhat egy-egy javaslatot. **Az ötleteket 2023. március 31-ig várjuk a kozossegitervezes@budakalasz.hu e-mail címre, egy A/4-es oldal terjedelemben, amihez igény szerint mellékletek csatolhatók.**

Az összefoglalóban kérjük megadni az ötlet megnevezését és rövid leírását (milyen közösségi célt szolgál, a lakosság mely részét érintheti, kik vesznek részt a megvalósításban stb.), egy hozzávetőleges költségbecslést, valamint egy kapcsolattartó magánszemélyt elérhetőségekkel.

Mi az ötletek sorsa a beadástól a döntésig?

A 2023. március 31-i határidőig beadott ötletek közül azokra lehet majd szavazni, amelyek egy előszűrést (az adott ötlet megfelel-e a pályázati kiírásnak, valamint műszaki, illetve jogi szempontból megvalósítható-e) követően kerülnek fel a szavazólapra. Az Önkormányzat munkatársai a hasonló, vagy egymáshoz szorosan kapcsolódó ötleteket az ötletgazdákkal egyeztetve össze is vonhatják, illetve az egyes ötletek tartalmát (pl. a műszaki megvalósít-

INDULHAT A KÖZÖSSÉGI KÖLTSÉGVETÉS

BUDAKALÁSZ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Az ötleteket 2023. március 31-ig várjuk a kozossegitervezes@budakalasz.hu címre.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:
<https://www.budakalasz.hu/indulhat-a-kozossegi-koltsegvetes/>

hatóság érdekében) korigálhatják. Az Önkormányzat a szavazásra bocsátandó ötleteket a város hivatalos kommunikációs felületein egységes formátumban szavazásra közzéteszi.

Hogyan dönt a közösség az ötletekről?

A szavazásra bocsátott javaslatok közül a budakalászi lakosok választhatnak (a szavazás menetéről később adunk tájékoztatást). A rendelkezésre álló keretösszegeből a legtöbb szavazatot kapott ötletek valósulhatnak meg.

Mikor és hogyan valósulnak meg a javaslatok?

A megvalósításban az Önkormányzat szorosan együttműködik a nyertes ötletgazdákkal. Cél, hogy a kezdeményezések lehetőleg 2023-ban meg is valósuljanak, de az ütemezés függhet attól, hogy a projekt milyen előkészítést (pl. tervezést, engedélyezést) igényel.

Dr. Göbl Richárd polgármester

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

A kedvezőtlen gazdasági környezet ellenére is folytatódnak a fejlesztések

Elfogadták az idei költségvetést

A Képviselő-testület február 22-én hét igen és három tartózkodás mellett megszavazta az idei költségvetési rendeletet. A jelentősen megemelkedett energiaárak és a magas infláció, valamint a 158 millió forintra emelt központi elvonás ellenére az Önkormányzat pénzügyi helyzete a stabil. A takarékos gazdálkodásnak és a sikeres pályázatoknak köszönhetően az idei városi büdzsé több mint 800 millió forint értékű fejlesztést tartalmaz, döntően új beruházásokra és felújításokra.

A Faluház hátsó udvara is megújulna. A tavalyi pályázatokon elnyert fejlesztési források a magas infláció és a romló gazdasági környezet miatt nem teljesen fedezik a költségeket. A fejlesztések többletköltségeit a város egy maga nem tudja finanszírozni, ezért kiegészítő forrásokat kell találni ahhoz, hogy a felújítások megvalósulhassanak.

A február 22-i testületi ülés legfontosabb napirendi pontja az idei költségvetési rendelet megalkotása volt. A könyvvizsgálói jelentés megállapította: az elkészült anyag mindenben megfelel a jogszabályoknak. A bevételek és a kiadások egyezősége biztosított, a pénzügyi helyzet stabil, így a város a működését finanszírozni tudja.

A központi elvonások és a magas infláció miatt nőnek a működési költségek

A magas infláció miatt idén lényegesen többet kell költeni a város működtetésére, amire az állami finanszírozás nem biztosít fedezetet. Az államkasszából érkező nettó finanszírozás ugyanis nemhogy az inflációt nem követi, hanem a 158 millió forintra emelkedő szolidaritási hozzájárulás formájában a központi költségvetés még el is von forrásokat a várostól. Azt már korábban eldöntötte a városvezetés, hogy a lakosságot terhelő adók a jelenlegi gazdasági környezetben nem emelkednek, a vállalkozások adóterhei azonban – igazodva a környező települések adószintjéhez – emelkedni fognak.

801 millió forint jut idén a fejlesztésekre

A takarékos gazdálkodás mellett elsősorban a sikeres pályázatoknak köszönhető, hogy idén 801 millió forint jut beruházásokra és felújításokra, Budakalász fejlesztésére. Tavaly különböző pályáza-

A közvilágítás korszerűsítésének elindítása is szerepel a költségvetésben.

tonkon összesen 702 millió forintot nyert Budakalász, ennek jelentős része az idei évben tud megvalósulni. Európai uniós forrásból jelentős fejlesztés kezdődik a Faluház udvarán: új szabadtéri színpad és zöldfelületek jönnek létre. Szintén sikeres uniós pályázatnak köszönhetően megújulnak a Telepi Óvoda belső terei, illetve az intézmény udvara. Hazai pályázati forrás bevonásával idén befejeződik a Szentistvántelepi Templom külső felújítása. Uniós közlekedésfejlesztési pályázat részeként fejlődhet a kerékpáros infrastruktúra, és javulni fog a HÉV-megállók biztonsága.

A Faluház hátsó udvara is megújulna. A tavalyi pályázatokon elnyert fejlesztési források a magas infláció és a romló gazdasági környezet miatt mára már csak részben fedezik a költségeket. A fejlesztések többletköltségeit a város egymaga nem tudja finanszírozni, ezért kiegészítő forrásokat kell találni ahhoz, hogy a felújítások megvalósulhassanak.

A 2023. évi költségvetési javaslat összeállításakor a városvezetésnek az alábbi komoly feladványt kellett megoldania:

➡ Célok:

fenntartani a város és az intézményrendszer működését, lehetőség szerint emelni a szolgáltatások színvonalát;
a helyi igényekhez igazodva fejleszteni a város infrastruktúráját;
az infláció miatt amúgy is nehéz helyzetben lévő lakosság terhei ne emelkedjenek.

➡ Feltételek:

az infláció szinte minden területen jelentős költségnövekedést okoz, nem csak a drasztikusan dráguló energiaárak miatt;
az államkasszából érkező nettó finanszírozás nemhogy az inflációt nem követi, hanem a 158 millió forintra emelkedő szolidaritási hozzájárulás formájában a központi költségvetés még el is von forrásokat a várostól.

➡ Megoldás:

takarékos gazdálkodás;
a lakosságot kímélő adóemelés;
külső pályázati források bevonása.

Cél a közbiztonság és a közlekedési infrastruktúra javítása

A pályázati forrásokból megvalósuló fejlesztéseken túl a benyújtott költségvetésben több tucat saját erőből megvalósítandó beruházás és felújítás is szerepel. Kiemelt cél a közlekedésbiztonság és a közlekedési infrastruktúra javítása, ezért a város jelentős összeget költ út- és járdaépítésekre, illetve felújításokra. Folytatódik a fásítási program, valamint az idei évben lezárulhat a helyi építési szabályozás átfogó felülvizsgálata. A közvilágítás korszerűsítésének elindítása is szerepel a költségvetésben, a várható jelentős energia-megtakarítás miatt a projekt megvalósítása során a saját forrás mellett hitelből történő finanszírozásnak is van létjogosultsága.

Közösségi költségvetés

A Képviselő-testület a 2023. évi költségvetésében 10 millió forintos keretösszeget szavazott meg közösségi költségvetésre, arra, hogy a budakalászi polgárok által beadott ötletek közül a legnagyobb támogatottságot élvező javaslatok megvalósulhassanak. Közösségi terek fejlesztése, illetve közösségi programok megvalósítása

témákban olyan helyi kezdeményezéseket várnak, melyek elősegítik, hogy Budakalász az itt élő polgároknak ne csupán lakóhelye, hanem otthona is legyen.

Vis major pályázat, szoborállítást, néma tiszteletadás

A képviselők döntöttek a Felsővár utcai közel 10 méteres partfalomlás helyreállításáról is. Mivel a munkálatok várható költsége meghaladja a 90 millió forintot, a város pályázni fog a központi vis major alap támogatására. Ebből és önkormányzati finanszírozásból kívánják fedezni a költségeket.

Az idei országos Petőfi Sándor emlékévként alkalmából a képviselők Petőfi szobor felállítását is kezdeményezték. A szobor elhelyezése a Petőfi térhez kapcsolódna; a cél, hogy a rendelkezésre álló pénzügyi keretek között a városközpontban illő magas művészeti színvonalat képviselő műalkotás és rendezett környezet szülessen 2024 márciusára.

A képviselők egy perces néma felállással emlékeztek a 77 éve kitelepített budakalászi svábokra és a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnökére, Wagner Lászlóra, akit a város saját halottjának tekint.

ALZHEIMER CAFÉ: AZ OTTHONÁPOLÁS TERHEIVEL NINCSENEK EGYEDÜL A CSALÁDOK

Március 1-én délután harmadszor is megtelt a Faluház díszterme. Balogh Csaba, az esemény szervezője köszöntötte az eseményre látogatókat, valamint van der Meer Kingát, a rendezvénysorozat soron következő felkért előadóját, a Gondviselés Háza Idősek Otthona intézményvezetőjét és a budakalászi Alzheimer Café védnökét, dr. Göbl Richárd polgármestert, neurológus szakorvost.

Dr. Göbl Richárd arról beszélt, hogy az emlékeket egész életen át gyűjtjük és ez a tudás segít minket a világ értelmezésében. Az emlékek folyamatosan újraépülnek és kiegészülnek. A demenszek orvosi vizsgálatait, majd kezelésük után hazaérve, otthon folytatódik a munka, de az a teher már teljes egészében a családra hárul. A beteggel együtt gyakran az ápolást végző családtagok szociális kapcsolatai is károsodnak és egy idő után a társadalomtól elszigetelődve találják magukat. Az Alzheimer Café feladata a szociális izoláció feloldása és az új kapcsolatok kialakítása, hiszen majdnem minden családot érint az otthonápolás. Ha nem beszélünk erről, akkor ezek az ápolást végző emberek egymástól pár házra magányosodnak el.

Van der Meer Kinga, a Gondviselés Háza Idősek Otthonának igazgatója előadását azzal kezdte, hogy míg régebben 80 év körül idősek kerültek az intézetbe, ma már nem ritka, hogy 60-70 éves demens emberek kerülnek kapcsolatba az intézettel. Az előadó kiemelte, hogy az idős, beteg embernek joga van a szakszerű ellátáshoz és sokszor az ápolást végző családtagnak is szüksége van segítségre. Nehéz felismerni azt a határt, amikor már nem tudunk segíteni a gondozottnak: amikor el kell fogadnunk, hogy a beteg pontosan úgy viselkedik, mint ahogyan az állapotából következik,

valóságtagasztatlata egy teljesen más világot fed le, amiben gyakran egyedül él és aminek gyakran nem része a tegnapi ebédéről, vagy akár a fürdésről való tudás. A beteg környezetének pedig el kell fogadnia, hogy ahogyan egy tüdő vagy más egyéb szerv is lehet beteg, úgy az agy is megbetegedhet, de ettől még a beteg ember nem lesz más. Az egyén a testi, agyi betegségtől függetlenül öntudattal rendelkezik, tart attól, amit nem ért és gyakran az is félelmet vált ki belőle, ha hátulról beszélünk hozzá, mert nem úgy érzékeli a környezetét, mint mi.

HELYI HÍREK

A kommunista diktatúrák áldozataira emlékeztek

Február 25-én teljesen megtelt a Faluház díszterme, de még a kitárt ajtókon kívül is többen álltunk. Pipó Ferenc szervezőmunkájának hála, hatalmas érdeklődés övezte Bányász Ákos, dr. Kerényi Lajos, Kiszely Károly és Menczer Erzsébet előadásait.

Dr. Kerényi Lajos atya, piarista szerzetes

Elsőként Menczer Erzsébet beszélt az 1945 után Magyarországról elhurcoltakról, majd kultúrpolitikai gondolatainak adott hangot, illetve kitért az orosz-ukrán háborúra is. A már 95 éves Kerényi Lajos atya, piarista szerzetes, 1952 óta felszentelt Római Katolikus pap előadását ámulva hallgatta a közönség. Az idős atya megjárta a szovjet fogságot és a munkatábor egy szénbányában. Az atya után Bányász Ákos

következett, aki az államszocializmusban illegálisan működő Regnum Marianum mozgalomról beszélt, amiben Budapesten és Budakalászon is vezető volt, ami miatt többször meghurcolták. Az agronómust egykor csak másodjára vették fel egyetemre, pedig kiváló eredményeket ért el a felvételin, majd egy regnumi gyűlést követően, amit ő vezetett, kihallgatták, miközben fegyverrel és méreginjekcióval is fenyegették. Egyetemista korában megszakítani kényszerült tanulmányait, mivel a lelkeségi mozgalomban vállalt szerepe miatt kitiltották a felsőoktatási intézmények területéről. Az előadások sorát Kiszely Károly zárta, aki azért került börtönbe, mert a sorkatonai szolgálat közben nem volt hajlandó fegyvert fogni. Zárásként Kiszely Károly a jelen társadalom veszélyeiről beszélt, felhívva a figyelmet arra, hogy a múlt bizonyos formában megismétlődhet.

Ne feledjük: márciustól csak az idei matricával ellátott kukákat üríti a szolgáltató

Folyamatosan érkeznek a budakalászi postaládákba a hulladékszállítást végző szolgáltatótól a 2023-as matricák, amelyeket a kommunális hulladékgyűjtőkre (a szürke vagy zöld színű kukákra) kell a levélben leírt módon felragasztani. A szolgáltató felhívta a figyelmet, hogy márciustól csak azokat a kukákat ürítik ki, amelyekre az idei matricákat már felragasztjuk.

Aki érvényes hulladékszállítási szerződéssel rendelkezik, de a következő napokban sem érkezik meg hozzá a küldemény, az NHSZ Vértes és Vidéke NKFT. ügyfélszolgálatán jelezze: 0634/801-040; ugyfelszolgalat.vertesvideke@nhsz.hu.

A szolgáltató egyúttal felhívja a figyelmet arra is, hogy megváltoztak a központi email címei. A céget az alábbi címeken lehet elérni: info.vertesvideke@nhsz.hu és ugyfelszolgalat.vertesvideke@nhsz.hu.

Személyes ügyfélszolgálat:

Budakalász, Klinger Henrik utca 1291/25 Hrsz. (volt Lenfonó telephely)

Minden hónap utolsó csütörtök 10-14 óra között.

Vasút sori új óvoda – elindult az elektromos hálózat fejlesztése

Lendületet vett a Vasút soron épülő óvodához kapcsolódó elektromos hálózatfejlesztés. A sokáig állt a projekt, de az E-ON vezetőjének február elején írt polgármesteri levél után felpörögtek az események. Az új transzformátorállomás telepítése és a földkábelfektetés munkálatai március 2-án megkezdődtek. Március végéig az érintett járdaszakaszt lezárják, kérjük az arra közlekedők fokozott figyelmét és megértését.

Legutóbbi lapszámunkban írtunk arról, hogy az új óvoda építése ütemesen halad, de a Vasút sor elektromos hálózatának fejlesztése elakadt. Az óvoda őszi megnyitása érdekében dr. Göbl Richárd polgármester és a beruházó képviselője közösen kérték az E.ON elnök-vezérigazgatóját a szükséges hálózatfejlesztés mielőbbi elvégzésére. A Vasút sor elektromos hálózatát ugyanis bővíteni kell. Erről még 2021 nyarán adott tájékoztatást az áramszolgáltató. Új transzformátorállomást kell telepíteni és több mint 200 méteres szakaszon új földkábel kell lefektetni. 2021 szeptemberében megszületett a megállapodás, ebben az áramszolgáltató tavaly novemberi véghatáridőt vállalt, de ez nem teljesült.

Az óvoda építetője az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye és a kivitelező cég azonban ehhez igazították a műszaki ütemtervet. Az E.ON (ELMŰ Hálózati Kft.) a megadott határidő módosítását kezdeményezte, egy újabb határidőmódosítás azonban már a szeptemberi óvodanyitást komolyan veszélyeztette volna. Az óvodaépítéshez a város saját beruházásában út- és járdaépítés is csatlakozik, az elektromos hálózatbővítés körülményeinek ismerete a város számára is fontos volt.

Önkéntes adatszolgáltatáson alapuló felméréseket végez a KSH

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) a korábbi évek gyakorlata szerint önkéntes adatszolgáltatáson alapuló lakossági adatfelvételeket hajt végre Budakalászon.

Ebben az évben mások mellett a munkaerő felmérése, a lakosság életkörülményei és az utazási szokásai, valamint a háztartások információs és kommunikációs technológiai eszközhasználatára szerepelnek a témák között. Az összeírási munkát a Központi Statisztikai Hivatal megbízásából a Statek Statisztikai Elemző Központ Kft. (STATEK Kft.) fényképes igazolvánnyal ellátott kérdezői végzik. Az adatszolgáltatóknak lehetőségük van telefonos válaszadásra, de arra kérik a válaszadókat, hogy a kérdőíveket lehetőség szerint interneten töltsék ki.

A lakosság részére munkanapokon hétfőtől csütörtökig 8:00 és 16:30 óra között, pénteken 8:00 és 14:00 óra között a +36 80 200-766-os (3-as mellék) telefonszámon, illetve a lakinfo@ksh.hu e-mail címen adnak további tájékoztatást.

Jól haladnak a Bartát-patak torkolatánál épülő zsilip munkálatai

A Bartát-patak torkolatánál épülő árvízkapu építési munkálatainak 70%-a elkészült. A bruttó 3,1 milliárd forint összköltségű projekt fő célja a térség árvízi biztonságának növelése, az

árvízi kockázatok csökkentése. A munka előrehaladását bemutató februári eseményen Papanek László, a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság osztályvezetője beszélt a nagyszabású beruházás okairól és a projekt jelenlegi állásáról. Ezt követően Székely Sándor, az Aqua-Generál Kft., mint kivitelező cég fő-építésvezetője mutatta meg a kivitelezést egy látványos helyszínbejárás keretében.

Budakalász belterülete több ponton mélyebben fekszik, mint a Duna-parti Duna sétány több szakasza. A Bartát-patak medre dunai árhullám esetén különlegesen magas árvízvédelmi kockázatot rejt magában, hiszen egy esetleges árvíz visszaduzzaszthatja a patakot. A probléma kezelésének érdekében a Bartát-patak dunai torkolatánál zsilip épül, ami magas vízállás esetén elzárja a dunai ár útját, a patak vízhozamát pedig elektromos szivattyúval emeli át a Duna medrébe. A zsilip telepítése kulcsfontosságú a város területének árvízvédelme szempontjából. Az új zsilip megfelel majd a hazai és az uniós követelményeknek is, jelentősen növeli a térség biztonságát, valamint az építkezés keretein belül egy híd is épül.

Egyre több a kivilágítatlan rollerrel, biciklivel közlekedő gyerek

Budakalászon gyakran kivilágítatlanul bicikliznek és rollereznek a gyerekek sötétedés után. A Városrendészet szerint az utcákon rendszeresen látni veszélyesen közlekedő fiatalot vagy gyereket.

Dr. Ábrahám Zsolt, a budakalászi Városrendészet vezetője arra kéri a szülőket, hogy kövessék figyelemmel a gyerekek közlekedési szokásait, legalább a KRESZ-ben előírtakkal szereljék fel a bicikliket, minden kerékpáros és rollerező hordjon bukósisakot, és nagyon figyeljünk oda arra, hogy sötétedés után, vagy szürkületben megfelelően látható, kivilágított legyen az utcára engedett gyermek. Lábbal hajtott rollerezés esetén is kövessék a kerékpárosokra vonatkozó szabályokat. Előzzük meg a bajt!

Március 19-ig várjuk a jelöléseket

Március 19-ig lehet leadni a jelöléseket a „Kalászi Pajzs Érdemérem” elismerésre, amivel áprilisban, Szent György napjához kapcsolódóan Budakalász „hősét” jutalmazza a város.

„Kalászi Pajzs Érdemérem” adományozható a rendvédelemmel, közbiztonsággal foglalkozó és a helyi szinten mértékadó módon feladatot ellátó állami, önkormányzati, rendvédelmi szerv vagy civil szervezet tagjának, illetve civil személyként a rendvédelem és közbiztonság terén kiemelkedőt nyújtó természetes vagy jogi személynek. Az elismeréshez díszoklevél, emléklapok és pénzjutalom jár.

Jelölő lehet minden budakalászi polgár, aki a honlapon közzétett nyomtatványt kitölti és elküldi postai úton a Budakalász Város Önkormányzata, 2011 Budakalász, Petőfi tér 1. címre vagy aláírva, beszkennelve az info@budakalasz.hu e-mail címre.

Kérjük, hogy a jelöléshez írjanak egy legalább 1000 karakteres indoklást.

Továbbra is lesz rendőrőrs Budakalászon

A Pest Vármegyei Rendőr-főkapitánysággal megkötött ingatlanhasználati megállapodás értelmében Budakalász újabb öt évig helyszínt biztosít a budakalászi rendőrőrs számára. A Szent István téri épület rendelkezésre bocsátásával a városvezetés célja a helyi közbiztonság növelése és a rendőri jelenlét biztosítása.

Az Önkormányzat először 2013-ban kötött megállapodást a Pest Megyei Rendőr-főkapitánysággal, hogy a Szent István téri egykori HÉV megálló épületében elhelyezze a budakalászi rendőrőrsöt. Mivel a rendőri jelenlét a város érdekét szolgálja, a nemrég lejárt ingatlanhasználati megállapodást a felek 2028. január 31-ig meghosszabbították. A rendőrségi beszámolókból kiderül, hogy a bűnesetek száma jelentősen csökkent településünkön. A rendőrség köztudottan komoly létszámiánnyal küszködik, ezért Budakalászon a rendőrség mellett a Városrendészet és a Polgárőrség is sokat tesz a közrend fenntartásáért.

VISSZAÁLLT AZ EREDETI ÜGYFÉLFOGADÁSI ÉS ÜGYFÉLSZOLGÁLATI REND A VÁROSHÁZÁN

Takarékossági okokból a téli hónapokban a Városháza péntekenként zárva tartott, március 1-től azonban visszaállt az eredeti ügyfélfogadási és az ügyfélszolgálati rend.

Ahogy korábban írtunk róla, a Polgármesteri Hivatal rezsiköltségeinek csökkentésének érdekében a pénteki napokon zárva

volt az épület. Március 1-től azonban visszaállt az eredeti ügyfélfogadási és ügyfélszolgálati rend. A Hivatal dolgozói az alábbi rendben várják a budakalászi polgárokat a Városházán.

Ügyfélszolgálat:

Hétfő: 8-18

Kedd-szerda-csütörtök: 8-16

Péntek: 8-14

Ügyfélfogadás:

Hétfő: 13-18

Szerda: 8-12

Péntek: 8-11

ÉRTÉKEINK

BUDAKALÁSZ VÉDETT ÉPÜLETEI

Megújul az értékkataszter

Azok a települések, amik számontartják az épített értékeiket, értékkataszterben rögzítik különleges épületeik, műemlékeik védettségét. Budakalászon 2005 óta változatlan az értékkataszter, de rövidesen elkészül az új. A munka a Főépítési Iroda irányításával elindult, április 13-án lakossági fórumot is tartanak, hogy tájékoztassák az érdeklődőket.

A 2005-ben készült budakalászi értékkataszterben 249 épület szerepel. Négy műemléképületünk, a szerb templom, a Petőfi téri kereszt, a szerb temető és egy Luppa-szigeti Kozma Lajos által tervezett nyaraló a felülvizsgálatban nem érintett, mert ezek országos hatáskör alá tartoznak. A két kategóriába sorolt helyi védelem alá eső épített érték mindegyike már rendelkezik fényképes adattal. Közöttük nem csak lakóházakat találunk, hanem ipari épületek, középületek, pincék, köztéri kutak, utcaburkolat, hidak, útmenti keresztek, kerítések, kapuk is szerepelnek.

Az eltelt 18 év alatt azonban az információk több esetben is elavultak. Előfordul, hogy felújítás, vagy akár bontás miatt a védelmet élvező épület, épületrész, értékes elem már nem létezik, vagy olyan mértékben alakult át, hogy a védelem okafogyottá vált. A felkért szakemberek Bayer-Füsi Zsófia, Gyömbér Viktória, Halmos Balázs és Jauernik Zsófia építész-műemléki szakértők, valamint Náday Zsófia régész és Kálmán Kinga Budakalász főépítésze ezeket a változásokat vizsgálják meg.

Megbeszélésükön tettük fel kérdéseinket, hogy minél többet megtudjunk a felülvizsgálati folyamatról és annak hatásairól.

A 2005-ben elkészült értékkataszterben két kategóriába sorolták a védendő épületeket. Mi volt a cél és melyek voltak a válogatási szempontok?

Halmos Balázs: Helyi védettséget az Önkormányzat tehet egy épületre, de ezt nyilván épített örökséggel foglalkozó szakértők bevonásával teszi. Budakalászon két féle védettségi kategóriát határoztak meg a 2005-ben létrehozott helyi értékvédelmi rendeletben. Az első kategóriának az a célja, hogy a védelem alá eső épület az eredeti állapotában maradjon fent vagy annak megfelelően történjen a felújítása. Ugyanakkor a bővítése, részleges belső átalakítása lehetséges, de annak az értékes elemekkel összhangban kell történnie. 30 ilyen budakalászi épület van. 219 épület tartozik a második kategóriába. A második kategóriába eső épületeket nevezhetjük karakterhordozó épületeknek, mert telepítésük, tömegformájuk, arányaik, nyílásrendjük, homlokzati részletképzésük tekintetében a Kárpát-medencében, a szűkebb táji környezetben vagy helyben szokásos, hagyományos építési megoldásokat mutatnak.

Kálmán Kinga: A második kategóriás védelem inkább a településen rendszeresen felbukkanó karakterelemek megmaradását szolgálja, az épület, épületrész bontása, új építése esetén az értékvédelmi adatlapon szereplő, az értékes karakterelemek alkalmazására vonatkozó javaslatokat kell követni.

Mik a jellemző karakterjegyek?

Halmos Balázs: Sok elemet megtalálhatunk más hagyományos magyar kisvárosi környezetben is, például, hogy az épületek a telek oldalhatárán található hosszúházak utcára merőleges gerincvonalal, nyeregtetővel, általában oromzatos kialakítással rendelkeznek. Speciálisabb karakterelem, hogy ennek az oromzatnak a tető sarkánál kicsi lecsapás, csonkakontyolás van. Ilyen az oromzaton megjelenő ablakok sokszögű záródású kialakítása is. Az épületek kőburkolata vagy kőlabazata is lehet jellegzetesség. Sokszor ezek apróságok, amikben keverednek a hagyományos magyar építészeti jellemzők és a speciálisabb dolgok.

Kálmán Kinga főépítész: A karakterelemek között említsük meg az égetett kerámia cserépfedést is, ami Budakalászon is jellegzetes tetőszövetet alkot. A fenti karakterelemek a népi építészet körébe tartozó hosszúházakon tűnnek fel. De Budakalász lakóterületein van még két karakteres épülettípus, amit meg kell említeni: a szentistvántelepi villák világa és a Kőbányai út pince és épületsora, amiknek jelenléte, kialakulása az egyes településrészek sajátos szerepkörével függ össze.

Bayer-Füsi Zsófia: A helyi védelmek körébe tartozik az eddig említett egyedi védelmeken kívül a területi védelem is. Budakalászon helyi területi védelmet élvez az Ófalu és a Luppa-sziget. A szigeten az 1930-as évek nyaraló építészetének emlékei láthatók.

Halmos Balázs: Érdeemes megemlíteni azt is, hogy az épületek védelem alá vonását sokan tehernek, hátránynak élik meg. Pedig ezek az épületek a közösség, a város lakosságának közös értékei, amire a tulajdonosa büszke lehet, és ha az értékeinek megtartásával van felújítva, az az épület piaci értékét is megkülönböztetett módon növeli. Ezen kívül a tulajdonos előnyökre is számíthat: Helyi védelem alatt álló épület homlokzatfelújításának támogatására lehet pályázni az Önkormányzatnál és országos szintű támogatási rendszerek is vannak a védelem alatt álló népi építészeti emlékek felújítására vonatkozóan.

Kalászon hogy alakult ki a védett épületek listája és mennyire állandó ez a nyilvántartás?

Kálmán Kinga főépítész: 2005-ben jött létre az akkoriban készült értékvédelmi rendelet mellékleteként egy értékkataszter. Ez nem mutatja be a műemlékeket, de az új kataszterben a műemlékek bemutatására is figyelmet fordítunk. A kataszter 30 első és 219 második kategóriával védett épületről értékvédelmi adatlapot tartalmaz, amely térképrészletet, fényképeket és a védelemre okot adó értékeket is bemutatja. Most, 18 évvel később sok olyan átalakítást látunk, amely már megfosztotta az épületet a korábban értékesnek ítélt karakterétől, védett értékeitől. Főleg a második kategóriával védett épületek körében várható, hogy a felülvizsgálat során csökkenni fog a számuk.

Várható-e változás a védelmi előírások tekintetében?

Kálmán Kinga főépítész: Az egyes kategóriában az épület megtartása alapvető cél és minden beavatkozásnak az eredeti állapotok megtartásának irányába kell mozdulnia. Ezt továbbra is változatlanul rögzítik majd a szabályok. A második kategóriában végső soron bontható az épület, bár itt is cél a megmaradás. Bontás esetén csak olyan épület építhető, ami tágabb és szűkebb környezetre nézve is megfelel a helyi karakternek.

A védett épületeknek az értékvédelmi lapja jelezni fogja, hogy az adott épület milyen értékeket hordoz, és milyen karakterelemek visszaállítása szükséges. A településképi rendelet szabályozza, hogy milyen építési tevékenység esetén milyen eljárásban kell az Önkormányzat számára a tervet bemutatni, amit minden esetben a tervtanács is véleményezni fog.

Halmos Balázs: A kettes kategóriában korábban nem volt pontosan definiálva, hogy mit védünk, mit szabad, mit nem szabad és ez milyen feltételekhez kötött. Szeretnénk pontosítani – nem feltétlenül szigorítani – , hogy mik azok a karakterelemek, amiknek a felújítás, átépítés vagy új építés esetén meg kell jelenni. Ez a védelem elsősorban a településképi érdekeit szolgálja, de nem ellentétes a tulajdonosok érdekeivel.

Hogyan zajlik a felülvizsgálat?

Bayer-Füsi Zsófia:

Első lépésként megismerkedtünk a település történetével, majd a településrészek jellemzőivel. A történeti épületek főként az Ófaluban és a Szentistvántelepen tömörülnek. Ezekben a területeken minden utcát bejárunk, mert azokat az épületeket is megvizsgáljuk, amik jelenleg nem tartoznak védelem alá. A védelem elsősorban településképi elemekkel foglalkozik, tehát jellemzően közterületről látható dolgokról van szó. A felülvizsgálat sokán tehát nem kell magánterületre bemennünk, az utcákról fotóztunk és minden védett épületről készül új kép.

Kálmán Kinga főépítész: A képek kapcsán még szeretném megemlíteni, hogy ha az olvasók birtokában vannak olyan felvételek, amikben a védett épületek, utcaképek látszanak, azokat 2023. március 31-ig várjuk a telepulesrendezes@budakalsz.hu email címre. Előre is köszönjük a képeket!

Az értékkataszter megújulásának hatására változik a Településképi Rendelet is, amit április 13-án 17 órakor, lakossági fórumon ismerhetnek meg a Faluházban.

EGÉSZSÉG

ISKOLAORVOSSAL BŐVÜLT AZ EGÉSZSÉGHÁZ GYÓGYÍTÓ CSAPATA

Beszélgetés dr. Gál-Muntyán Ágnessel

Dr. Gál-Muntyán Ágnes csecsemő és gyermekgyógyász lett Budakalászi iskolaorvosa. Február 15-én kezdte el a munkáját az Egészségházban. Az iskolaorvos feladata az óvodás korú gyermekek és az iskolai tanulók egészségi állapotának vizsgálata, követése, az alkalmassági vizsgálatok elvégzése, a közegészségügyi és járványügyi feladatok kezelése és az elsősegélynyújtás, valamint az aktív részvétel a nevelési-oktatási intézmény egészségnevelő tevékenységében és a környezet-egészségügyi feladatok ellátása. Az iskolaorvos mindezek mellett nyilvántartást vezet a gyermekekről, dokumentálja az elvégzett vizsgálatokat és a beadott oltásokat. Dr. Gál-Muntyán Ágnessel kérdeztük hivatásáról.

Miért választotta az orvosi hivatást?

10-12 éves koromban kezdődött az érdeklődés, ekkor ment a tv-ben a Vészhelyzet című sorozat, amiből egy részt sem hagytam ki. Ez egybeesett a kedvenc iskolai tantárgyam hetedik osztályos anyagával, az emberi testtel, ami annyira lenyűgözött, hogy még most is emlékszem a megismerésének izalmára. Itt eldőlt minden.

Hogyan alakult a szakmai pályája?

Az egyetem után a fejlődési, továbbtanulási igényemnek megfelelő intézményt kerestem, így jelentkeztem a jó hírű miskolci Gyermekegészségügyi Központba. Regionális központként kiváló szakemberektől ismerhettem meg a gyermekgyógyászat teljes spektrumát. Gyermek háziorvosi ügyeletet is vállaltam, itt pedig az alapellátási feladatokat tanultam meg. Szakmai és tudományos fórumokon, kongresszusokon több alkalommal előadóként vettem részt, különleges eseteket, tapasztalatokat, ellátási protokollokat megosztva kollégáimmal szerte az országban.

Miért lett gyermekorvos? Mit szeret ebben a szakterületben?

Szeretem a gyerekeket. A gyermekellátás különleges feladat, meg kell nyerni a gyermek és a szülők bizalmát egyaránt. A beteg gyermek pedig nem mindig tudja elmondani, milyen panaszai vannak. Ezek jelentik a szakma kihívásait.

Hogyan került Budakalászra? Miért éppen Budakalászi?

Dunakeszin élünk, a közelben szerettem volna dolgozni, hasonló léptékű és hasonlóan szép környezetben. Budakalászt már régebb óta ismertem a rokonaimon keresztül. Több lehetőség közül választhattam, de az önkormányzat dolgozóinak kedvessége

és pozitív hozzáállása, tenni akarása már az első találkozásokor, interjúkor meggyőzött arról, hogy itt jó, inspiráló hangulatban végezhetem majd a munkám.

Mit csinál a szabadidejében, amikor épp nem gyógyít?

Két óvodás kisfiam van, a férjem szintén orvos. Legnagyobb öröömöm, ha együtt tölti a család a szabadidejét. Még ha csak otthon is, de igyekszünk érdekes elfoglaltságokat kitalálni, a két eleven kisfiam ezt nagyon igényli. Három éve költöztünk Dunakeszire, így a környék kirándulópontjaival is sorban ismerkedünk, sok felfedezni való áll ellöttünk, főként, ha a gyerekek már nagyobbak lesznek.

Mire számíthatnak a diákok? Mi az, amire nagy hangsúlyt fektet a praxisában?

A diákok egy szép, modern rendelőben egy jókedvű doktornő-védőnő párosra számíthatnak. Nagyon fontosnak tartom a bizalmas légkört, hogy a – kötelező szűrés-oltás feladatain túl – a testüket vagy akár lelküket érintő problémáikkal nyugodtan forduljanak az új iskolaorvosukhoz, mert mindenki megérett fülekre fog találni. Különösen fontosnak tartom a személyiségi jogok tiszteletben tartását.

Gulyás Rita

ANYAKÖNYV

Szeretettel köszöntjük Budakalászi Város legfiatalabb lakóit!

Bondor-Zolnai Timót
Divényi Lórinca
Németh Bertalan Jakab
Németh Dominik
Krammer Laura
Papp Miléna

Sok szeretettel gratulálunk!
Isten éltesse őket és családjukat!

PREVENTÍV SZAKORVOSI SZŰRÉSEK 2023. TAVASZ

Budakalász Város Önkormányzata támogatásával 2023. évben is igénybe vehetők a szakorvosi szűrések, melyek a lakosság egészség megőrzését és a betegségek megelőzését szolgálják. A Hivatal biztosítja a helyiséget, a szükséges eszközöket és finanszírozza az orvosok tiszteletdíját.

A szűrőprogramokra mindenki hozza magával a személyi igazolványát, lakcímkártyáját és a TAJ kártyáját. Felhívjuk figyelmüket, hogy a szűrőprogramokon elsősorban azok vehetnek részt, akik még nem, vagy az előző szűréstől eltelt egy éven túl vették igénybe a szolgáltatást.

A vizsgálatokra jelentkezni lehet az alább közzétett időpontokban a megadott személyeknél és telefonszámon.

Bőrgyógyászati/melanoma/szűrés

2023. április 14.	péntek	8:00-11 óra 30-ig
2023. május 2.	kedd	9:00-12 óra 30-ig

A vizsgálatot Dr. Buczkó Mónika bőrgyógyász, allergológus, klinikai onkológus szakorvos végzi.

A szűrővizsgálat elsősorban a rosszindulatú elváltozások/bőrdaganatok/időbeni felismerését szolgálja. Régóta fennálló bőrpanaszokkal az illetékes szakrendelőt keressék fel!

Jelentkezni lehet: hétfői és szerdai napokon 18-20 óra között Januly Tiborné Zsuzsánál a +36 (30) 264-0637-es telefonszámon.

Demencia szűrés

2023. április 22.	szombat	9:00-13 óra 30-ig
-------------------	---------	-------------------

A vizsgálatra olyan 60 év feletti személyek jelentkezését várjuk, akik memória veszteség, gondolkodási és tanulási képesség zavarát észlelnek magukon. Neurológiai és pszichiátriai kezelés alatt állók ne jelentkezzenek.

A demencia kialakulásához hozzájárul az időskori elszigeteltség, inaktív, mozgásszegény életmód valamint egyes betegségek is, pl. vitaminhiány, alkoholizmus, pszichiátriai betegségek stb.

A vizsgálatot Dr. Göbl Richárd neurológus szakorvos végzi. Polgármester úr, mint az Alzheimer Café rendezvénysorozat védnöke fontosnak tartja a demenciával élők kiszűrését, ezért szabadidejében önkéntes felajánlással végzi el ezt a vizsgálatot. Ezúton is szeretném tolmácsolni Doktor úrnak a budakalászi lakosság hálás köszönetét.

Jelentkezni lehet: Dr. Csobod Juditnál hétfői és szerdai napokon 18-20 óra között a +36 (30) 564-2348-es telefonszámon.

Az Egészségklub önkéntesei végzik idén is a szervező munkát. A szakorvosi szűréseken kizárólag budakalászi lakosú személyek és a város közműintézményeiben dolgozók vehetnek részt, személyes jelentkezést követően. A szűréseket az Egészség ház vérvételi helyiségében végzik.

Szemfenék szűrés

Az életkor növekedésével egyes szembetegségek (zöldhályog, szürkehályog) előfordulásának nő a gyakorisága. Ezért is fontos, hogy preventív szűrésre kerüljön sor, mégpedig a szemfenék vizsgálatával és a szemnyomás mérésével.

A vizsgálatot Dr. Dienes Lóránt PhD szemész szakorvos végzi.

A szűrővizsgálatok időpontjai:

2023. április 26.	szerda	13-17-ig
2023. május 10.	szerda	13-17-ig

A szűrés helye a jól felszerelt Optikalász Optika szaküzlet (Budakalász, Budai út 18.), jelentkezni is itt lehet, nyitva tartási időben hétfőtől péntekig a +36 (26) 342-703-as telefonszámon.

Felhívjuk a jelentkezők figyelmét, hogy a vizsgálat célja kizárólag szűrés, a szakorvosnak idő hiányában nincs lehetősége foglalkozni az akut és krónikus szembetegségekkel, ezzel a körzeti szakrendelőt keressék fel.

Hálás köszönet illeti Dr. Dienes Lórántot és az Optikalász Optika vezetőjét, Fábíán Nórát és csapatát, akik a szűrési alkalmakat ingyenesen ajánlották fel a budakalászi lakosság részére.

Érszűkület mérés vizsgálatra jelentkezés egy később meghirdetett időpontban lesz lehetőség, ugyanis a szükséges műszerek hitelesítése és tesztelése folyamatban van.

Nőgyógyászati szűrésre remélhetőleg ősszel sor kerülhet, jelenleg szakorvost keresünk a vizsgálatok elvégzéséhez.

Az Egészségklub által szervezett hagyományos szűrőnapon 2023. április 21-én, pénteken a Faluházban 14-18 óráig vércukor, koleszterinszint és vérnyomás mérést végzünk.

A szentendrei Egészségfejlesztési Iroda is jelen lesz, állapotfelmérést végeznek Inbody készülékkel, és a kiértékelést követően életmód tanácsadást adnak.

Egészségük megóvása érdekében éljenek az Önkormányzat, az Egészségklub és a Szakorvosok által nyújtott lehetőségekkel!

Balogh Csaba, elnök
Társadalmi Szolidaritás és Humán Ügyek Bizottsága
Dr. Csobod Judit, Egészséges Budakalásziért Egyesület vezetője tag

INTÉZMÉNYI HÍREK, KÖZÖSSÉGEINK

Kalász Suli

Farsang

Február 3-án, a pandémia után először, végre újra megrendezhettük közös farsangunkat. Míg az alsó tagozatosok a Faluházban, addig a felsősök iskolánk tornatermében szórakozhattak önfeladton, és temethették a telet. A gyerekek ötletes, vidám jelmezekben várták a programokat; jelmezes verseny után kezdődött a vidám játék. Az ügyességi, csoki- és fánkekvő versenyen fergeteges volt a hangulat, és olyan klasszikus játékok is megmozgatták a gyerekeket, mint a székfoglaló. A programok csúcspontjának most is a tombolasorsolás ígérkezett. A délután folyamán diákjaink a táncadásukat is megvillogtathatták a „Just dance” videóik segítségével. Jó volt ismét együtt farsangolni!

Második Budakalászi Síkupa

Február 13-án hagyományteremtő szándékkal iskolánk második alkalommal rendezte meg a városi síkupát, amelyen részt vehettek mindhárom budakalászi általános iskola diákjai, valamint a versenyző diákok szülei. Ennek megfelelően három korosztályban (alsó-, felsőtagozat, szülő) és korosztályonként két kategóriában (kezdő, haladó) írtuk ki a versenyt.

Patakpart Általános Iskola

Mint minden általános iskolában, az újév elején nekünk is a 8. évfolyamos diákjaink körül forogtak gondolataink. Büszkén mondhatjuk, hogy első kimenő osztályunk diákjai jóval az országos átlag felett teljesítettek a január 21-én lezajlott felvételi alkalmával. Az első Patakpartos Sítáborba invitáltuk iskolánk tanulóit és családjaikat február 5. és 10. között. Ausztria hófedte hegyein tanulhattak a sporttal most ismerkedők, és hasíthattak a rutinos síelők. Köszönjük Mitróné Sergő Virágnak a szervezést!

Nincsen február farsangi buli nélkül, mi gyorsan hármat is szerveztünk. 17-én délelőtt az alsó tagozatos diákjaink – ahogy tavaly is – kiszabábégetéssel kezdték a napot. Minden osztály elkészítette a saját bábját, a gyerekek papírra vetették az összes rosszat,

A verseny ragyogó napsütésben, kedvező hóviszonyok mellett zajlott. Hasonlóan a profi versenyekhez, a résztvevők kapuk között szlalomozva, fotocellás időmérés segítségével mérték össze tudásukat. Minden indulónak oklevéllel, csokival ismertük el teljesítményét. A kategóriák helyezettei éremdíjazásban is részesültek, sőt a kategóriák legjobbjai elnyerték a Budakalászi síbajnokának járó kupát is. A rendezők számára mindezeknél fontosabb volt, hogy a teljes versenynap oldott, baráti hangulatú legyen. E célt elértük, vagyis joggal reméljük, hogy jövőre harmadik alkalommal is lesz Budakalászi Síkupa.

A szervezők nevében hálás köszönet mindeztért Kőrösi Renátának (Mátraszentistván, Sípark), Előházi Péternek (Felső-Mátrai Diáksport Egyesület), Kovács-Kilvady Mónikának (Rozmaring SE), Budakalászi Város Önkormányzatának, valamint a Kalász Suli Diáksport Egyesület lelkes, síszerető tanári és szülői csapatának.

Kézműves és németes foglalkozás leendő elsőseinknek

„Iskolába csalogató” programsorozatunkban a szülői tájékoztató után február 15-én az ovis gyerekeket vártuk kézműves foglalkozásokra a leendő tanítónénikkel. Jó alkalom egy ilyen játékos tevékenység arra, hogy a kicsik belekóstoljanak az iskola életébe, megismerjék a tanítókat, az épületet. Szeptemberben könnyebb az első napon ismerős környezetben megkezdeni az első osztályt. Németes kollégáink is készültek egy kis játékos ismerkedéssel, hiszen jövőre ők is részesei lesznek a gyerekek mindennapjainak. Örültünk, hogy ilyen sok érdeklődő, lelkes ovis és szülő látogatott el hozzánk!

amitől szeretnének megszabadulni, a bábba dugva elégették, és még a telet is elűzték. Ezt követően osztályonként bemutatták a jelmezeiket a legkisebbek, majd kezdetét vette az osztályonkénti farsangi multság, játékkal, táncokkal, evéssel, ivással. Délután a felsősökön volt a sor. A nagyok bulijában a filmké volt a főszerep, a kiválasztott mozihoz kapcsolódóan öltöztek be a gyerekek és osztályuk pedagógusai, illetve még előadással is készültek. Természetesen innen sem maradhatott el a tánc, és a farsangi fánk majszolása.

18-án a szülők vették birtokba az iskolát, az első szülői sulis buli keretében, a Filmsztárok Éjszakáján. A rendezvény címe magáért beszél, a legtöbben jelmezben érkeztek, egy-egy filmes karakter bőrébe bújva. A jó hangulatról pedagógusaink nyitótáncra, filmes játékok, tombola, valamint a DJ által forgatott legnagyobb film- és party slágerek gondoskodtak. A rendezvény legfőbb célja a közösség építése volt, mely teljes mértékben megvalósult. Ezúton is köszönjük a szervező szülők befektetett munkáját és örülünk, hogy ilyen sokan ellátogattak a buliba!

Következő hétfőn már a jövő évben 1. osztályt kezdő gyermekek szüleit vártuk, hogy megismerkedhessenek iskolánkkal, feltehesék az iskolai élettel kapcsolatos kérdéseiket.

Szentistvántelepi Általános Iskola

„Itt a farsang, áll a bál, keringőzik a kanál...”

Nagy élményben volt része az 5. évfolyamnak, mert eljutottunk a MÚPA Farsangi vigalom – Télbúcsúztató népszokások című előadására. Farkas Zoltán "Batyú" rendezésében szórakoztató előadást láttunk a farsangi időszak történetéről, szokásairól a népi kultúrában. Benedek Krisztina által népi énekekkel és mesékkel ismerkedtünk meg, a Püspökhatvani Népi Együttes és az ELTE Néptáncgyűttes színvonalas táncelőadásában gyönyörködtünk, ahol a Flaska banda húzta a talpalávalót. Valódi örömműnnyben volt részünk. És ennek az "örömködésnek" egy része az odavezető út volt. Megcsodáltunk pár nevezetes épületet, Budapest hídjait, beszélgettünk, meséltünk róluk, feladatlapot töltögettünk. Volt, aki először járt a Nemzeti Színháznál, a MÚPA-nál. Mindenképpen gazdagabbak lettünk.

Szőcs Melinda az 5.b osztályfőnöke

Felső farsang

A Szentistvántelepi Általános Iskola február 17-én hagyományaihoz híven ismét megszervezte a felsős farsangot is. Az osztályok egy zenés produkcióval nyitották meg a farsangi bulit, amelyre már hetekkel előtte elkezdtek a gyakorlást. Számos vicces és ötletes előadást láthattunk, ahol a fellépők és a nézők is egyaránt jól szórakoztak. A farsang a gyerekek zenés kívánságlistáinak lejátszásával folytatódott, amire mindenki önfelédten táncolt és bulizott. A tanári kar mókás és szórakoztató játékokkal is készült a gyerekeknek, amik nagy sikert arattak minden évfolyamon. A farsangot tombolahúzással zártuk, ahol a szülők, gyerekek és tanárok által adományozott ajándékok és tortaszeletek (fődjiként egy egész torta) kerültek kisorsolásra. Az alsóbb évfolyamok osztályszinten tartották meg a farsangot, mókásabbnál mókásabb jelmezekbe öltözve.

Lux Bálint, a Diákönkormányzatot támogató pedagógus

A kommunista áldozatok emléknapja

Február 21-én a Szentistvántelepi Általános Iskola három nyolcadik osztálya tanulmányi kiránduláson járt a Terror Házában. Az osztályok először egy rendkívüli történelemórán vettek részt

Leendő első osztályos tanítóink bemutatására várhatóan a beiratkozás után kerül majd sor, amikor egy játékos délelőttöt tölthetnek együtt a pedagógusok, a felvételt nyert gyermekek és szülei.

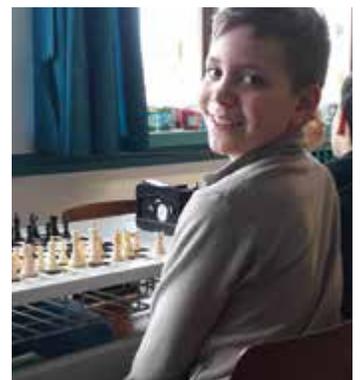
Iskolánk is részt vesz a Micro:bit botorkálás programban. Az elérhető micro:bit készleteket a közoktatásban résztvevő iskolák kölcsönözhetik 1-1 hónapra az ELTE által meghirdetett program keretében. Februárban a felső tagozaton digitális kultúra órákon és szakköri keretben foglalkozunk játékos módon a kisméretű panelek programozásával, ezzel is fejlesztve a résztvevő diákok informatikai gondolkodását. Köszönjük Hidvégi Eszternek a programban való részvétellel kapcsolatos ügyintézését és az oktatást!

'56 jelképei címmel, melynek keretében amellyel, hogy megtekinthettünk egy eredeti, az október 23-i események egyik résztvevőjének hagyatékából származó zászlót. Azt is megtudtuk, hogyan vált a forradalom jelképévé a rádió vagy éppen a kerékpár. Ezt követően tárlatvezetők kíséretében nézték végig a diákok a kiállítást. A nyomasztó hangulatú, nehéz téma ellenére jó hangulatban telt a kirándulás: a modern, interaktív kiállítóterben mindenki talált olyan részletet, ami megragadta a figyelmét, felkeltette az érdeklődését, szakértő kísérőink pedig számlatan történettel, érdekességgel tették még élményszerűbbé az egyébként is sokszínű kiállítást.

Tóth Arianna Teodóra

Pest Megyei Sakk Diákolimpia

Február 25-én, szombaton rendezték meg a Pest megyei sakk diákolimpiát Aszódon. A versenyen iskolánkat több diákunk is képviselte. Különösen büszkék vagyunk Nagy Ábel 3.a osztályos tanulóra, aki 40 versenyző közül a 6. helyen végzett. Szívből gratulálunk, Ábel!

FUNKY RUN – KERESD A FÁNKOT AZ ALAGÚT VÉGÉN!

Ha farsang, akkor fánk, ha pedig fánk, akkor büntudat... de nem nálunk!

Ezzel a felkiáltással hirdették meg a Try Hard futást a kőbányai pincerendszer izgalmas járataiban, melynek a végén a versenyzők jutalma egy frissen sült farsangi fánk volt. Azok, akik igazán maradandó élményre vágytak, a Try Hardon indultak. A Try Hard egy 17 extrém akadállyal teli, 2,2 km-es táv volt a kőbányai pincerendszer járataiban. Ezen a megmérettetésen ért el 2. helyezést Kis Álmos 8.b osztályos a felnőtt férfiak között. Nagyszerű teljesítmény, szívől gratulálunk!

Németh Rita, a 8.a osztályfőnöke

Február 27-én ismét kalandozhattak a telepi iskolában a nagycsoportos ovisok és szülei

A Szentistvántelepi Iskola idén újra megrendezte a szülők és gyerekek körében közkedvelt, sőt, talán azt is mondhatjuk, hogy várva várt „Kalandozások az iskolában” elnevezésű játékos délelőtti. A szeles, esős szombat reggelen óvodás gyerekeket kísérő családok érkeztek a Szentistvántelepi Iskolába. A néhányak számára még új, sokak számára azonban már jól ismert családi hangulat fogadta a kalandozni vágyókat, majd regisztráció és rövid útbaigazítás után indulhattak útnak a 6 kisgyermekből és szüleiből álló kis csapatok az állomásról állomásra haladó programon. A megszeppent vagy éppen cserfes, de mindenképpen izgalommal telt gyerekek az első állomáson a névtáblájuk mellé egy

tarisznyát is kaptak a nyakukba, amibe gyűjtögethették a délelőtt az állomásokon elérhető puzzle darabokat. A csapatokat térképekkel felszerelt lelkes (és milyen nagy!), negyedikes diákok terelgették útjukon. A kezdő- és végállomásokon a leendő elsős tanítók válaszoltak a szülők kérdéseire, miközben egy kicsit a gyerekekkel is ismerkedtek. A kirakós a végén összeállt, odakint a Nap is kisütött, a kalandozásnak vége lett, és a kijáráshoz közeledve az egyébként fáradtnak tűnő kisgyerekek közül kihallatszott a „Ne menjünk még haza!” vagy „Hadd játsszak még egy kicsit az udvaron!” kérés is :).

Tárnokné Pelle Kinga, szülő

Próbaszöbelik

Február végén a 8. évfolyamos tanulóinknak próbaszöbelit szerveztünk iskolánkban. A gyerekek ekkorra már túl voltak a központi írásbeli vizsgákon magyarból és matematikából, így ebben az időszakban már a szóbeli megmérettetésekre készülnek. Szerettünk volna nekik abban segíteni, hogyan is kell megjelenni egy szóbeli vizsgán, mire figyeljenek, mitől érhetnek el minél jobb eredményt. Nagyon hasznosnak érezzük ezeket a próbaszöbeliket, mert így nem teljesen ismeretlen és váratlan szituációval találják majd magukat szemben a diákok a középiskolai szóbeli felvételen.

Németh Rita, a 8.a osztályfőnöke

Budakalászi Bölcsőde

Zenés-táncos télüzés a bölcsődében

Nem lehet elég korán kezdeni a hagyományokkal, szokásokkal való ismerkedést! A bölcsődéinkben ez már a gyakran visszatérő eseményeink közé tartozik. A szakmai programunk egyik fő célja a gyerekek zenei nevelése, ami a korosztálynak megfelelő dallamok, énekek, ritmusok, mondókák, hangszerek megismerésén túl a népi játékokkal való ismerkedést is lehetővé teszi. A farsangra való készülődés és a farsangi multság is ezt a célt szolgálta; testi-lelki ráhangolódást, szenvedélyes mókázást, örömteli élményt!

A multságot megelőző hetekben már készültünk a nagy napra. Feldíszítettük a bölcsődét, álcacokat ragasztottunk, szemüvegeket festettünk a gyerekekkel, és farsangról szóló meséket olvastunk nekik. Ez jó ráhangolódás volt arra, hogy a kicsik meséljenek arról, minek is szeretnének beöltözni. A Farsang napján mindenki jelmezben érkezett a csoportba, kedvenc mesehőseik bőrébe bújva, izgalommal várták egymást. A szülők nagyon ötletes jelmezeket alkottak, a gyerekeket jó volt látni, ahogy egymásra csodálkoztak.

Farsangi dalokat énekeltünk, táncoltunk. Lufikat fújtunk fel és a labdafüldőből gyakorolhatták a célba dobást is. Jó volt látni, ahogy a gyermekek egymást lelkesítve feloldódtak, élvezték a hétköznapitól eltérő, új játékokat. Ebben az önfeledt hangulatban Pukli Gabriella (a Lenvirág Táncgyűttes néptáncpedagógusa) irányításával kapcsolódtak be a télüző népi mondókázásba, körjátékokba, ismerkedtek a néptánc alaplépéseivel, miközben minden egyes jelmez egy-egy újabb népi játékot, dalocskát ihletett a táncpedagógus repertoárjából. Bennünket kisgyermeknevelőket is meglepett, milyen lelkesen, aktívan, vidáman vettek részt a gyerekek a sergésben, kiabálásban, táncolásban, éneklésben.

A hangulatot a farsangi fánk elfogyasztása és a szülőktől kapott sok finomság tette teljessé, amit ezúton is köszönünk. A délutáni alvás után is felvették a gyerekek a jelmezeiket, mert aznap távozásig tartott a móka. A kicsik a szülőknek is lelkesen mesélték a délelőtti élményeiket!

Hisszük, hogy az ilyen és ehhez hasonló programok olyan élményt nyújtanak a gyerekeknek, amelyek hozzájárulnak a készségeik, a képességeik fejlesztéséhez, a személyiségük, koncentrációjuk, valamint a közösséghez való tartozásuk, szocializációjuk formálásához. Segítenek a beszédindításban, a beszédkézség és esztétikai érzék fejlesztésében, valamint az örömteli élményeken keresztül a gyermeki lélek formálásában.

Zeneiskola

Február 11-én, a Bartók Béla Zenei Szakgimnázium zongora tanszakvezetője, Hargitai Imre zongoraművész kezdeményezésére, és megrendezésében kelt életre a Bartók Gyermekeknek című zongoradarab sorozata, mely magyar és szlovák népi dallamok feldolgozásait tartalmazza a zongorázó ifjúság számára. A műveket négy meghívott zeneiskola, a budaörsi, a 2. kerületi, a kispesti és a budakalászi zongora tanszakok kiemelkedő diákjai, valamint a Konzervatórium hallgatói adták elő a mintegy két és fél órás ünnepi hangversenyen, melyet a Zeneakadémia stúdiója is rögzített a gimnázium Ferencsik termében. A Kalász Művészeti Iskola az esemény kiemelt jellegeré tekintettel a vállalt 12 tétel mindegyikéhez két előadót rendelt, hogy betegség esetén se maradjon el a szám, így tíz tanítványunk is felkészült az iskola képviseletére: Téglásy Lenke Ek, Tárnok Réka 1.o., Csapó Liza 2.o., Forián-Szabó Lívia 2.o., Kisvölcssey Márton 2.o., Veresh Annabella 2.o., Gacsári Orsolya 3.o., Veresh Péter 4.o., Druzsa Veronika 5.o., Somló Kinga 11.o. Felkészítő tanáraik: Dankovics Valéria, H. Kürtösi Mónika, Lovas Bettina Ingrid és Lovas László voltak.

H. Kürtösi Mónika zongora, zenetörténet és zeneelmélet tanár kollégánk az alapfokú zongorapedagógia fejlődéséért tett kiemelkedő munkája elismeréseként Babszi-díjban részesült. Ezt a magán alapítású díjat Kovács Kálmáné (Babszi) emlékére háromévente adja át a szakmai zsűri, a Magyar Kortárs Kamarazenei Fesztivál gálakoncertjén. Szívből gratulálunk!

Február 13-án iskolánk rendezte az Oktatási Hivatal által meghirdetett IX. Országos Népzenei Verseny Pest és Nógrád megyei területi válogatóját a Kós Károly Művelődési Házban. 4 korcsoportban, 5 különböző kategóriában 60 autentikus népzenei műsorszámmal szerepelt 101 növendék 15 iskolából. A 3 zsűritag -Vavrincez András népzene kutató, Berki Lilla népi ének tanár és Széles András citeraművész- reggeltől estig hallgatta majd elbírálta a szebbnél szebb előadásokat. Iskolánkat 10 növendék képviselte: népi ének szakosként Máté Róza, Gergely Emma, Jerkovich Liza, Szabó Izabella, Varga Lili, Szabó Szilárd, Boncz Tímea, Osváth Zita és Gódnéy Boglárka valamint a citera szakos Gulyás Borbála. A március végén, Szentesen megrendezendő országos döntőben a budakalásziakat Gulyás Borbála, Máté Róza és Osváth Zita fogja képviselni, akik elérték vagy meghaladták a ponthatárt. Felkészítő tanáraik Papp Ágnes és Töreky Borbála. Gratulálunk!

Február 18-án a XVI. Dunakanyari Ifjú Muzsikások Kamarazenei találkozáján Tahitótfaluban 4 csoportunk vett részt. Népzene-szeinket a Varga Lili-Szabó Szilárd ének és a Boncz Tímea-Gulyás Borbála ének-citera duó, valamint a klasszikus szakosokat a Lakos Mihály-Csapó György kürt-zongora duó és a Kenéz Ábel-Majzik Réka-Csengery Máté harsona trió képviselte. Az elsőként említett népi ének duó különdíjat kapott a zsűritől. Gratulálunk a gyerekeknek és felkészítő tanáraiknak, Papp Ágnesnek, Töreky Borbálának, Bera Zsoltnak és H. Kürtösi Mónikának is!

Február 21-én gitárzenekar vezetői továbbképzést szerveztünk, ahol Pavlovits Dávid gitárművész, zeneszerző, a Szegedi Tudományegyetem tanára adta át tapasztalatait a gitárzenekarok vezetésével, működtetésével kapcsolatosan. Az interaktív kurzusra nem csak helyi és környékbeli, hanem budapesti és távolabbi városok iskoláiból is érkeztek zenepedagógusok. A továbbképzést Károlyné Telek Judit kollégánk szervezte és a Kalász Művészeti Nevelési Alapítvány finanszírozta.

Február 25-én a KAMI tanáraiból álló Variety Band remek hangulatú koncertjének lehettünk részesei. A tavalyi jubileumi hangversenyre alakult trió - Kispálné Hoppál Hajnalka (klarinét), Mayer Albert (gitár) és Pataki Ádám (harmonika) - mostanra tovább bővült egy meghívott bőgőssel, Póta Györggyel. Az együttes alapvetően könnyedebb stílusú muzsikákat játszott (tangó, bossa nova, country), de műsorukban elhangzott Bartók Béla híres és közkedvelt Román népi táncok című műve is. A koncertet

megtisztelte jelenlétével egy ma élő kortárs zeneszerző, Kerek Gábor, hiszen kifejezetten az együttesnek írott darabjának ősbemutatójára is sor került az est folyamán.

Február 26-án a Kamp János Kapelle a budakalászi svábok kitelepítésének 77. évfordulója alkalmából rendezett megemlékezésen szerepelt. Nagyon örülünk, hogy a felnövekvő utánpótlás korosztályból egyre többen tudnak csatlakozni az előző generáció zenészeihez ezeken a szerepléseken. Köszönjük a fúvószenekar és vezetője Kispálné Hoppál Hajnalka munkáját!

Hermeszné Uracs Mónika, intézményvezető

NACHRICHTEN

„A kommunizmus megbocsáthatatlan bűne” – a kitelepítésre emlékezünk

Budakalászi hagyomány szerint a Német Nemzetiségi Egyesület szervezésében emlékeztünk a közel ezer német nemzetiségű kalászi polgár kitelepítésére február 26-án.

Az esemény a Szent Kereszt Felmagasztalása Templomban kezdődött, ahol Varga Zoltán plébános és Reich Tamás magyar és német nyelven imádkoztak, majd a Lustige Schwaben kórus előadása következett. A kalászi templom után a HÉV-állomáson folytatódott a megemlékezés. Az emlékműnél elsőként a magyarországi németek himnusza hangzott el a Kamp János Kapelle kíséretében, majd dr. Göbl Richárd polgármester beszéde következett.

A kommunizmus megbocsáthatatlan bűnének nevezte – az akkori budakalászi lakosság egyharmadát kitevő – közel ezer német nemzetiségű polgártársunk elűzését, amit nem csak a kitelepítettek vagy az itt maradt rokonok, hanem minden magyar tragédiája. Mint mondta, azokra is gondolnunk kell, akik lehetővé tették azt, hogy emlékezzünk, akik kutatták és könyvvé formálták a kalászi kitelepítés tudásanyagát – utalt az ősszel elhunyt Wagnerné Klupp Katalinra, a Német Nemzetiségi Egyesület egykori elnökére.

Lustige Schwaben kórus és Alpenrose táncsoport

Közös fellépéssel kezdte az újévet a Lustige Schwaben kórus és az Alpenrose táncsoport.

Nagyon kedves meghívásnak tettek eleget azzal, hogy immár visszatérő előadóként egy 3. kerületi nyugdíjasház lakóinak adták elő műsorukat. A fellépésükkel nagyon nagy örömet, szép délutánt szereztek a lakóknak.

Farsang

A budakalászi sváb közösség tagjai közül, többen részt vettek a környékbeli települések farsangi báljain. Örömmel tettek eleget a hagyományápoló rendezvények meghívásának. Ezek az alkalmak lehetőséget biztosítanak arra, hogy szorosabbra fűzzék a kapcsolatukat a környező települések sváb lakosaival.

A polgármester után Illésné Zieba Marianna családi emlékeit mesélte el, majd Buczászky Beáta Elisabet Neuberger-Schneider versének részletét mondta el és mint a kitelepítéskor, úgy a vasárnapi megemlékezés zárásaként a Himnusz hangzott el, ami a Kamp János Kapelle kíséretében különleges hangulatot kellett. Az emlékműnél koszorút helyezett el Pest Vármegye Német Nemzetiségi Önkormányzata, Budakalász Város nevében dr. Göbl Richárd polgármester, Nagel István alpolgármester és Kóder György képviselő, a Pénzügyi és Gazdasági Bizottság elnöke, a Budakalászi Német Nemzetiségi Önkormányzat, a Budakalászi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat képviselői, a Német Nemzetiségi Egyesület, majd a jelenlévők is elhelyezték a megemlékezés virágait.

Az eseményeken fellépett az Alpenrose táncsoport, amelynek elkészült a legújabb videója.

Forgatási helyszín: Schieszl Vendéglő és Borház.

A videó érdekessége a helyszínen kívül, a zene választás volt.

A „Nach meiner Heimat” című keringő, egy nagyon régi német dal, amit a svábok, a sváb kórusok is szívesen énekelnek. Reich Tamást, a táncsoport vezetőjét és koreográfusát már régóta foglalkoztatta az a gondolat, hogy erre a dalra készítse el a táncsoport legújabb koreográfiáját.

A videó megtekinthető az Alpenrose Táncsoport YouTube csatornáján, valamint a Német Önkormányzat Facebook oldalán.

Lávinger Ildikó, a Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke

Teljes tisztújítás volt a Német Nemzetiségi Egyesületnél

Február végén fontos döntéseket hozott a budakalászi Német Nemzetiségi Egyesület.

A Wagnerné Klupp Katalin novemberi váratlan halála után megüresedett vezetőségi helyre Pető-Wagner Ildikót választotta meg a közgyűlés. Két nappal később a megújult elnökség tagjai maguk közül választottak elnököt. Döntésük értelmében a Német Nemzetiségi Egyesület új elnöke Illésné Zieba Marianna, titkára pedig Bucsánszki Beáta lett.

Az Egyesület Felügyelőbizottsága is megújult. A leköszönő elnök, Monostori Beáta helyére Digruber Józsefnét, a Felügyelőbizottság új tagjának pedig Kemecsei Sándornét választották.

Illésné Zieba Marianna az Egyesület jövőjéről úgy nyilatkozott: „Wagner Kati szellemében visszük tovább a munkát. Szeretnénk megvalósítani a még közösen megálmodott terveket, így az Egyesület fiatalítását is.”

Illésné Zieba Marianna, a Német Nemzetiségi Egyesület új elnöke

Sok sikert kívánunk a megújult közösségnek, a Német Nemzetiségi Egyesület új vezetőinek!

„Olyan lesz az év, amilyen az újév”

„Olyan lesz az év, amilyen az újév” – gyerekkoromban ezt hallottam az idősebbektől. Nos azt nem tudom mennyire igaz, de egy próbát megér. Így gondolták ezt a Budakalászi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat képviselői is amikor a szerb újév napján, január 14-én évindító ünnepségre hívták vendégeiket Budakalászra.

A hagyományos szerb szilveszteri bála január 13-án, Pomázon került sor melyet nagy sikerrel rendeznek meg évről-évre. Ami jó, az gyorsan véget is ér, de ha lehetőség van hosszabbítani... Ha újév, akkor malac! Kemencében sült malaccal, hamisítatlan házi savanyúsággal, süteményekkel és ami a legfontosabb, jó hangulattal indult az év. A szervezők nagy meglepetésére a terem befogadóképessége újra kevésnek bizonyult. A vendégek örömmel tettek eleget az önkormányzat meghívásának, süteményekkel teli tálcákkal érkeztek. A lórévi Selo zenekar pedig szünet nélkül húzta a talpalávalót éjszakába nyúlóan.

CBEЖE BECTИ

Az év második hónapja sem telt tétlenül az önkormányzatunknál. Ha február, akkor farsang: hagyományörző szerb farsangi bált tartottunk Budakalászon. Minden szerb bálba járó várta ezt az eseményt. Ezt semmi sem bizonyította jobban, mint az, hogy a báli jegyeket három nap alatt felvásárolták. Idén is a Kós Károly Művelődési Ház adott otthont a rendezvénynek. A jó hangulatról a Bácska zenekar, Radovan Maric, az Újvidéki TV és Rádió koncertmestere és Rade Jorovic szerb énekes gondoskodtak. Nincs attól nagyobb öröm, mint amikor a szervezők azt látják, hogy együtt mulat, táncol szerb, magyar, sváb, gyerek és idős a hajnali órákig. „Ezt még sokáig fogják emlegetni, az utóbbi idők egyik legjobb bálja volt” - lehetett hallani a vendégektől!

A szervezők ezúton is szeretnék megköszönni mindenkinek, hiszen a sikeres rendezvényhez partner kell legyen a közönség is! Köszönjük!

Mirkovits Katalin,
a Budakalászi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat elnöke

Az államosítás utáni időkről Gaján Vilmostal beszélgettünk, aki 1957-től a privatizációig a gyár dolgozója volt

100 ÉVES A SZÖVŐGYÁR

Budakalász huszadik századi történelmének központi eleme az idén száz éve, 1923-ban alapított Szövőgyár, amit pontatlanul neveznek Lenfonónak. Az elkövekező lapszámokban cikksorozattal emlékezünk Budakalász generációinak munkahelyére.

Gaján Vilmos 1957 nyarán, érettségi után a Váci Gépipari Technikumból gyakornokként került a gyárba. Négy részlegben, a szövődében, a kikészítőben, a karbantartóműhelyben és a kazánházban egyaránt negyedévet töltött el. A gyakornoki év után a karbantartó részleg műszaki irodájába került, majd 1960-tól gépkocsi előadó lett. 1970-től a szállítási csoport osztályvezetőjének léptették elő.

Az ötvenes években 1500-2000 fő körül mozgott a gyár dolgozóinak létszáma. A nyolcvanas évekbeli folyamatos leépítés hatására a rendszerváltást követő felszámoláskor már csak 400 dolgozó maradt a szövőgyárban. Honti László, felszámolás alatti vezérigazgató szerint négyszázból csak kétszázharminchatan dolgoztak a termelésben, a többiek pénzügyi és könyvelési munkát végeztek (forrás: MAI NAP, 1991. 03. 12.).

1946-ban a közel 1000 német nemzetiségű kitelepített kalászi polgár helyére az állam zömében az Alföld elmaradottabb részéről, többségében a mezőgazdaságban dolgozókat telepített be a faluba. Az alacsonyán képzett munkaerő legnagyobb részben a gyárban helyezkedett el. A korai időszakban a gyári dolgozók közel harmada volt kalászi, a munkásszálló viszont csak 70-es évek végén épült fel és a Kubából érkezett textilipari gyakornokok otthona lett (a kubai lányokról történetét külön cikkben dolgozzuk fel).

A dolgozók lakhatási problémái úgy oldódtak meg, hogy a kitelepített német nemzetiségű kalásziak házaiba települt új lakók gyakran házrészeket adtak bérbe. A gyári dolgozók házépítési programja 1964-ben indult el, az 1970-es évek közepére közel 150 lakóház épült fel. A gyár munkaerőigénye komoly lakhatási problémát idézett elő a faluban. 1930-ban még csak háromezer ember lakott Kalászon. Tíz év alatt ez a szám bő hatszáz fővel emelkedett, ami arányaiban hatalmas változást jelentett, majd ezt követően átlagosan évtizedenként ezer fővel növekedett a falu lakossága. A nyolcvanas években már érezhető volt a gyár hanyatlása, a település népessége 1980. és 1990. között stagnált. A stagnálás egyik magyarázó oka a szövőgyár fokozatos leépítése lehetett.

Az 1950-es években a gyárnak nagy szüksége volt a segédmunkára. Heti 20-25 vagon fonál, segédáru, szén érkezett a leágazó ipari vágányon. Pakurát, azaz az erősen környezetszennyező

1969. december 6.: 32 lakás ünnepélyes átadásakor Gaján Vilmos a televízióknak nyilatkozik

kénes fűtőolajat csak a 70-es évektől használtak. Az első motoros targoncát a 60-as években vásárolták, addig kézi erővel mozgaták a fűtőanyagotól kezdve a segédanyagokat (például csavar és egyéb vasáru), de a gyártelepen képződött hulladék elszállításában is kézierőre volt szükség. A hatvanas években már magasabb volt a gyárban fizikai dolgozók presztízse is, így kívülről, a TSZ-ből kellett munkaerőt szerezni a bűdös konyhai hulladék és a hulladékfonál felhalmozott kupacának elszállítására, amit a Ciklámen utca felőli kapun keresztül – aminek a befalazott helye a mai napig felismerhető a kerítés falán – lovaskocsin hordták ki a gyárból, az akkor még földút Csapás utcán át.

A termelés méreteit azzal lehet a legjobban szemléltetni, hogy készáruból naponta átlagosan öt tehergépkocsi árut szállítottak Budapestre.

A 110-120 szövőgépen dolgozó textilipari munkás vagy az anyagmozgatási-szállítási munkát végzők mellett a filmnyomó művészei, a kikészítőben dolgozók, a karbantartóműhely műszerészei és a kazánház dolgozóin át pénzügyi-adminisztrációs munkát végzők és még számos munkakört betöltő dolgozók nem csak pénzbeli juttatásban részesültek. A megbecsültség kifejezésén túl a három műszak teljesítéséhez is szükség volt óvodára, bölcsődére, üzemorvoson kívüli egészségügyi ellátásra (nőgyógyász,

Magyar Távirati Iroda: Nebranké Lászlóné Textima NDK gyártmányú gyorsfelvetőgépen dolgozik

Magyar Távirati Iroda: Hortó Györgyné szövőnő ellenőrzi a szövőgép működését

fogorvos), munkásszállóra. A könyvtár, a kultúrház vagy a színes sportélet arról tanúskodott, hogy a gyár a dolgozói viszonylagos jólétéről igyekezett gondoskodni. Magas minőségű tenispályák, csónakház, támogatott focicsapat, akadálypálya vagy a Ciklámen utcán található három házsor helyén lévő lóter mind a budakalászi textilipari dolgozók megbecsültségéről tanúskodott. A nyolcvanas években tapasztalható folyamatos hanyatlást a korábbi ideális körülmények után nehéz lehetett megélni.

1986-ban Beck Tamás (későbbi miniszter, a gyár akkori vezérigazgatója) a Kereskedelmi Kamara elnökeként arról nyilatkozott, hogy a kalászi textilgyár termelékenysége a töredéke a nyugati textilgyárakénak. A gyár az exportját az egykori szocialista blokk országaiba szállította, a Budakalászon termelt áru a gyár modernizációjának ellenére sem tudott betörni. 1988 őszén részvénytársasággá alakult a textilgyár, de évi az 16 millió forint nyereséget csak az éves, 50 milliós állami támogatás mellett sikerült kimutatni, tehát erősen veszteséges volt, 1991-re 240 milliós adáságállományt halmozódott fel (MAI NAP, 1991. 03. 22.). Gaján Vilmos, a szállítási osztály vezetője szerint a szovjet exportot sokszor nem fizették ki, de az is előfordult, hogy a vasúti kocsit sem küldték vissza.

A hanyatlás időszakában létrejött a Kalászi Textilesek Érdekvédelmi Tanácsa. Gaján Vilmos szerint a dolgozókat az utolsó pillanatig hitegették; amikor már érezni lehetett a közelgő bezárást, a vezetőség azt az információt hintette el, hogy az alkalmazottak a csillaghegyi textilgyárban folytathatják a munkát. Gaján Vilmos szerint a csillaghegyi ötlet egy rossz tréfa volt, azzal a hasonlattal élt, hogy a süllyedő Titanicot akarták a váci révhez kapcsolni. Emlékei szerint a vezetőség elkezdte saját részre „betárazni” az árut. A felszámolással különböző szervezeteket bíztak meg, a felszámolóbiztosok gyorsan váltották egymást és a folyamat követ-

Magyar Távirati Iroda: A budakalászi szövőgyár szerelője csehszlovák kollégájával állítja be a kettőssodró cernázógépet

Magyar Távirati Iroda: Egy munkásnő a Textima felvetőgépeken készíti elő a lánchengert

hetetlenné vált. A dolgozók nem tudták, hogy milyen összegek ellenében és hová kerül a textilgyár vagyona, utólag készpénzes kifizetések hírei is szárnyra keltek. Szerencsére volt, ami megmenekült az enyészet elől, az értékesebb árukat magánkisiparosok kezdték gyártani, így a filmnyomás kiszerveződött a gyárból.

Az Kalászi Textilesek Érdekvédelmi Tanácsát és létrehozóját, Gaján Vilmost sem értesítették a bezárásról, de ekkor már közelgett a szállítási osztályvezető utolsó napja a gyárban, amikor egy biztonsági kolléga kikísérté őt a gyártelepről. Az érdekvédelmi szervezetet arról sem értesítették, hogy a megmaradt gyártelepet az Önkormányzat felvásárolta.

Urbán Ákos

A száz éves évforduló előtt tisztelgő cikksorozatunkban igyekszünk a gyár és Budakalász kapcsolatát minél több oldalról körbejárni. Élménybeszámolókat, tárgyi emlékeket, képeket szívesen fogadunk, hogy minél nagyobb, Budakalász és a Szövőgyár helyörtörténeti jelentőségét bemutató tudásanyagot sikerüljön összegyűjteni és az utókorra hagyni.

SOHA NEM VALAMI ELLEN VOLTUNK, HANEM A HITÉRT

Adalékok a budakalászi Regnum történetéhez

Budakalászon a legnépesebb közösségek a hitélet köré szerveződnek. Tele vannak a templomok, az ország egyik legnagyobb cserkészcsapata működik a városban. A kalászi cserkészcsapat országos szinten nagyon korán, 1988. november 5-én alakult újjá Mirk Ildikó és Deutsch József vezetésével, de ennek történetét 2022. júniusi Budakalászi Hírmondóban megírtuk. Most arra kerestem választ, hogy az államszocializmus ideje alatt milyen események előzték meg a mai kalászi vallásos közösségek működését.

A rendszerváltás előtti idők legismertebb kalászi alakjai között szerepel Makk atya, aki ott volt a német nemzetiségű budakalászi polgárok kitelepítésekor is és később rajta keresztül olyan fiatalok kerültek Kalászra, mint a börtönből szabadult Somogyi Sándor, regnumi nevén Soma atya, aki hamar megszervezte a kalászi katolikus fiatalok nevelését. Sokan tudják, hogy a fiatal kántor nem kalászon kezdett először ifjúságnevelő munkába, hanem a többszöri börtönbüntetését is a regnumi tevékenység miatt a fiatalok vallásos nevelésében

végzett munkájáért, mint „államellenes tevékenységért” kapta.

A vallási szekularizáció folyamatát több társadalomtudós leírta, azaz hogy a nyugati államokban vallási kötöttségek nélkül igyekeznek megélni a hitüket az emberek, a vallásos közösségek ereje csökken. 1998-ban a tudósok Magyarországot az elvallástalanodó társadalmak közé sorolták, az ezredfordulón még a poszt-szocialista blokkon belül is átlag alatti vallásosság jellemezte Magyarországot. 2011-es népszámlálás szerint az országban némileg többen vallották magukat vallásosnak, de tovább csökkent az intézményi keretek közötti vallásgyakorlók száma. Kíváncsian várhatjuk a friss népszámlálás eredményeit.

Logikusan arra számíthatnánk, hogy Magyarországon az erős vallásos közösségeket vidéki nagyvárosokban érdemes keresni, nem a leginkább nyugatias budapesti agglomerációban, viszont Budakalászon az országos folyamatokat tekintve egyértelműen fordított trend figyelhető meg. Városunk országos viszonylatban kifejezetten fejlett, emellett a vallásos események gyakoriak és népesek.

Kevés egyházi középiskola működhetett a rendszerváltást megelőzően, de Szentendrén és Esztergomban egyaránt találunk ferences gimnáziumokat - ezek az iskolák elitintézmények voltak akkor is és az a kalászi elit, akik például a szentendrei

Damjanich utca 50.

ferences gimnáziumot választották a rendszerváltás előtt, talán nagyobb arányban vettek részt katolikus hálózatokban.

A Regnum Marianum története 1896-ban kezdődött, amikor esztergomi egyházmegyes hittanárokból Néri Szent Fülöp példáját követve Philippinum néven papi egyesület szerveződött. A közösség célja a külvárosi fiatalok nevelése volt. A Regnum Marianum (Mária Ország) nevet 1901-től használta a közösség, központjuk 1901-től Budapesten, a Damjanich utca 50. szám alatti ház volt. 1951-ben az esztergomi egyházmegye megtiltotta a papok számára, hogy a Damjanich utcai házban ifjúságpasztorációs munkát végezzenek, a házat pedig az állam elvette. Az alkalmak új helyszíneken folytatódtak, többnyire magánlakásokon. Az illegális működés eredményezte az 1960-61-es első regnumi atyák elleni pereket, a hatalom az ifjúság vallásos nevelését mindenképpen kontrollálni szerette volna. 1961. után 11 regnumi atyából 4 maradt szabadlábon, 1962-ben az 1955-ben pappá szentelt dr. Hagemann Frigyes az Egyház tiltotta el a papi működéstől. Hagemann Frigyes esete nem volt egyedülálló, többször az egyház vezetőinek kellett korlátozniuk hivatásuk gyakorlásában a papokat annak érdekében, hogy az atyák elkerüljék a börtönbüntetést. A '63-as amnesztiát követően '64-ben ismét letartóztattak öt regnumi atyát, majd 1966-ban Bigottak fedőnév alatt 3/3-asok ifjúságvédelmi alosztálya intézkedési tervet készített a Regnum mozgalom szabadlábon maradt tagjai ellen. Az államellenes tevékenység vádjá természetesen hamis volt. A kádári keretek között az illegális hálózat nem valami ellen működött, hanem a hitért - fogalmazott Bányász Ákos. A hatóság igyekezete ellenére az államszocializmusban az agglomeráció legfontosabb ifjúságnevelő lelkeségi mozgalma a Regnum volt.

A Regnum Marianum címere

A Budakalászi Regnum története Somogyi Sándor atya 1966-os Budakalászra érkezésével kezdődött - emlékszik vissza Deutsch József, aki életkora révén a kezdetektől vezető szerepet töltött be Soma atya által szervezett csoportban.

Soma atya egy 2018-as interjújában úgy nyilatkozik, hogy apja a zsidóüldözések idején A Faj címen egy náci fajmítoszt kritizáló könyvet írt, Soma atya bátyját pedig egy 1947-es szegedi hittanoktatásért, szervezett tüntetésen való részvételért tartóztatták le. A Somogyi családban a bátor kiállás nem volt ismeretlen, ám Soma atyának még így is lett volna oka óvatosságra. Mindszenty bíborost 1948-ban letartóztatták, utána az egyházmegyét helynöke kormányozta, aki 1950 nyarán meghalt. Mindszenty helyére Meszlényi Zoltán segédpüspököt választották meg, akit letartóztattak és a börtönben halálra kínoztak.

1950 nyarán a Somogyi család Szegedről Budapestre, rövid ideig nagyszüleihez, a Damjanich utcába került. Somogyi Sándor a Damjanich 50-be, a regnumi központba járt ministrálni, így került a mozgalomba. A Damjanich utca 50-et egy évre rá, 1951-ben bezárták és elkezdődött a Regnum Marianum földalatti működése. A vidékre szétszórta, ide-oda helyezett atyák miatt a mozgalom gyors növekedésnek indult. Soma atyát titokban szentelték pappá, 1961-es letartóztatásáig szervezte a Regnumot, majd szabadulása után Makk atya kántornak Kalászra hívta. Természetes, hogy 1966-67-től Soma atya megszervezte a kalászi Regnumot is. Deutsch József 1974-ig volt a kalászi regnum tagja, azaz 1971-es újabb regnumi perben elítéltek (Hagemann Frigyes, Tury Lajos, Somogyi Sándor, Katona István, Doskár Balázs és Hegyi Veronika) szabadulásáig.

Deutsch József Soma atya 2021. szeptember 14-i budakalászi látogatásán így fogalmazott:

„1967 elejétől két budakalászi csoportot szerveztél: egy fiút, a ministránsokból és egy leányt, a virágozókból. Mi zömében Makk Ferenc atya közvetlen munkatársainak a gyermekei voltunk, akik az Atya és a családok nevelésének köszönhetően kerültünk Hozzád közel. Általad ismerkedtünk meg a Regnummal, mint lelkeségi mozgalommal. Meghívtál a földalatti katakomba keresztény élet szépségébe. Erdőkben, barlangokban, lefüggönyözött pesti lakások csendjében növekedtünk Isten- és emberszeretetben, és megéltük a közösség erejét. A regnumi atyák fele börtönben ült, a másik fele velünk foglalkozott; értünk, a magyar fiatalokért áldozták életüket. Számomra különösen emlékezetes egy budaörsi barlangi karácsonyi mise, valamint egy Csobánka-szentkúti mise. A papszentelések Esztergomban, a primiciák és éjszakai túrák, imádkozások, mind-mind felejthetetlen lelki élményt jelentettek.”

Bányász Ákost Soma atya hívta Kalászra, hogy az atya börtönévei alatt segítse a fiatalokat. Bányász Ákos Kelenföldön, a Somogyi úton ismerkedett meg a Regnummal. Mint az elmondásából megtudtam, Rózsavölgyi atya Bányász Ákos édesanyjával beszélt és ministrálni hívta a fiút. A ministráns foglalkozásokban sport, tanulás, irodalom, kirándulások és táborok

is voltak a hittanon túl már 1956 előtt. A ministránsok jellemzően csak később tudták meg, hogy az ő közösségük nem egyedülálló, hanem az országban máshol is hasonlóan szerveződik a fiatalok vallásos nevelése. Bányász Ákos regnumi neve Akác lett, vezetőként nem csak Kalászon, hanem Budapesten is vezetett foglalkozásokat.

Egy általa vezetett alkalom után hazafelé menet két fiatal a Margit-szigeti kukákba saját készítésű petárdákat dobott. A két fiatal még aznap este a rendőrsőn kötött ki, mert a robbantások esetében pártkongresszus ülésezett a Margit-szigeti Nagyszállóban Brezsnjev részvételével. A fiatalok a kongresszusról Bányász Ákos ismeretei szerint nem tudtak, azonban a kihallgatáson mindent elmondtak arról, hogy egy regnumi alkalomról indultak durrogatni, így másnap a foglalkozást vezető Bányász Ákos is kihallgatáson találta magát. A rendőrök a lakásán házkutatást tartottak, majd a kihallgatáson verést alkalmaztak, pisztollyal és injekciókkal is fenyegették, de végül Bányász Ákos hazajutott.

Pipó Ferencet 1974-ben az utolsó börtönbüntetéséből frissen szabadult Soma atya hívta meg a Regnumba. Természetesen Pipó Ferenc sem tudta, hogy az ország legnagyobb ifjúsági lelki mozgalmának tagja lesz, hanem a kalászi templom melletti parókia épületébe kezdett hittan alkalmakra járni. Emlékei szerint a 80-as évek elején életkoroknak megfelelően 6 különböző 10-15 fős csoportban jártak a fiatalok a foglalkozásokra. A hittanon, imán, sporton, játékokon kívül vagy közös mozizáson túl a helyi regnum éves rendszerességgel szervezett táborot, sőt, gyakran böjt idejében több napos lelki gyakorlatot is. 1983-ban Makk atyát nyugdíjazták, Somogyi Sándor atya pedig a Józsefvárosi plébániára került. A helyi regnum a kalászi cserkészlet alapítását pár évvel túlélte, de szerepét 1992 után fokozatosan átvette a cserkészlet, amit viszont kalászi regnumi fiatalok hozták létre és vezették. A lány csapat vezetője Mirk Ildikó, a fiúé Deutsch József lett, majd később a Wettstein házaspár irányításával vált az ország egyik legnagyobb cserkészcsapatává, de ez már egy másik történet, amit a 2022-es júniusi lapszámban olvashatunk.

U. Á.

Soma atya ismét a kalászi gyerekek körében 2021 szeptemberében

TERMÉSZET

VESZÉLYBEN A

ZÜMMÖGŐ BEPORZÓK

„Ha a méhek valaha eltűnnek a Földről, az emberiségnek csak négy éve lenne hátra” (Albert Einstein)

Életüket bámulatos szervezettség jellemzi, hasznuk az ökoszisztémában felbecsülhetetlen, hiszen munkájuk felelős a növények nagy részének, mint például a gyümölcsfák beporzásáért. Vannak, akik csodálják őket, vannak, akik rettegnek tőlük és vannak, akik alig tudnak róluk valamit és közömbösen vagy befogott füllel nem vesznek tudomást a szakemberek baljós jelentéseiről; a méhek száma vészesen csökken. Wagner Anikót, budakalászi méhészt kérdeztük a jelenség következményeiről, okairól és arról, tehetünk e valamit ellene.

Anikótól megtudtam, hogy míg egy vadméhcsalád 80-100 egyedből áll, addig egy házi méhcsalád tíz évvel ezelőttig 60 000, manapság átlagosan 40 000-45 000 egyedből áll. Németországban az '50-es évekhez képest a háziméhek száma a felére csökkent. A beporzó rovarok egyharmada eltűnt a Föld színéről. Ez nemcsak a méhészeknek jelent többletmunkát, hogy ugyan annyi mézet nyerve ki, mint régen, hiszen a méz a kamráinkban csak melléktermék. A méhek fő feladata a beporzás. A Föld kultúrnövényeinek 70-75%-a nem hozna termést a méhek és a többi beporzó rovar munkája nélkül, ami a világ szűkös élelmiszerkészletét olyan mértékben csökkentené, ami az emberiségre nézve tragikus következményekkel bírna. Egy 2016-os IBPS jelentésben azt olvashattuk, hogy a méhek gazdasági értéke a világban 235-577 milliárd dollárra becsülhető. A méhek számának csökkenése több tényezővel is összefüggésbe hozható; a szélsőséges időjárással a klímaváltozásnak köszönhetően, a légszennyezéssel, a növényvédőszer helytelen használatával, az atkákkal és egyéb fertőzésekkel.

A klímaváltozás hatása a hazai méhekre

Az elmúlt tíz évben az őszi november elején kezdődik, a méhek azonban a telelést már az akác után elkezdik. Ez azt jelenti, hogy az akác virágzása során még kiterjedt a fiasítás, vagyis a hangsúly a dolgozók szaporításán és a család fejlődésén van, viszont amikor elkezdődik a hárs virágzása, akkor kezd a fiasítás szűkülni és a téli raktárkészlet feltöltése a domináns folyamat a kolóniák

életében. Az időjárás október végén is azt jelzi, hogy van még mit dolgozni, de már nincs annyi virág, ahonnan gyűjteni lehet a nektárt. A monokultúrának köszönhetően a napraforgó az utolsó, ahonnan gyűjtenek a méhek, mert nem marad föld parlagon. Alig maradt olyan rét, ahol a méhek vegyes virágokat találhatnak. Ilyenkor elkezdnek a másik kaptárból rabolni. Olyan családoktól, akik legyengültek egy esetleges atkafertőzés miatt, ám így magukat is könnyen megfertőzik, ami az egész családjuk pusztulását okozhatja. Télen a méhek nem alszanak; a család az anya körül gyűlik, akit etetnek és hőt termelnek számára. Ezt a csoportosulást nevezzük téli fűrtnek. Az elmúlt években a tél folyamán alig van tartósan mínuszban a hőmérséklet, ezért a méhek életciklusa is magasabb hőmérsékleten zajlik, még több élelemre van szüksége a telelő családnak. Márciusban az anyák fiasítanak és a méhek készen állnak a tavaszi virágok beporzására, de rendszerint ekkor üt be erős lehűlés február eleje helyett. Ilyenkor a család összehúzódik, nem tudják lefedni az összes utódot; akik kívül rekednek megfagynak, ami a család jövőjét tekintve nagy veszteség.

„Úgy mondják, hogy egy méhészt harminc év után válik igazi méhésszé, azután is holtig tanul. Nekünk folyton igazodnunk kell minden változáshoz, ami befolyásolja a méhek életét, mert sosem tudunk egy lépéssel a méhek előtt járni.” – mondta el Anikó.

Mi magunk mérgezzük a méheket

A növényvédőszer helytelen használatával nagy mértékben pusztítjuk a méheket a mezőgazdaságban, ahol a legnagyobb szükség van rájuk. Öt éve nagyobb visszhangja volt annak is, hogy olyan csávázószerekkel (kereskedelemben vásárolt vetőmagokon található növényvédőszer) kezelték a napraforgómagokat, ami a méhek tömeges pusztulását okozta.

Már méhkímélő szerekkel permetezünk, viszont nem lehet ezekkel sem akkor permetezni, amikor a méhek legnagyobb számban kint vannak begyűjtésen. A méhkímélő szer nem azt jelenti, hogy nem okoz kárt a méheknek, hanem ami helyesen használva, vagyis **napnyugta után és napkelte előtt kiszórva nem okoz végzetes károkat.** Anikó a következőképpen számolt be tapasztalatairól:

„Egy déli permetezés után úgy találtam a méheimet, hogy azok tömegével vergődtek a porban a kaptár előtt. Ők már nem tudtak semmit hordani, halálra voltak ítélve. Ezekről a méhkímélő szerektől ugyan nem pusztulnak el azonnal, de jelentősen lerövidül az életük. Lehet használni növényvédő szereket, de azt és úgy, ahogy az elő van írva. Ez a gazda érdeke is, kölcsönös a haszon az együttműködésben.”

Az atkafertőzés veszélye

A méhek egyik legnagyobb ellensége az ázsiai méhatkafertőzés, ami megközelítőleg három évtizede van olyan mértékben jelen a házi méhek között, ami jelentős aggodalomra ad okot, ugyanis 2-3 hónap leforgása alatt képes egy több tízezer egyedből álló kolóniát elpusztítani. A méheken sebeket ejt, amik nem tudnak begyógyulni és rövidíti az élettartamukat. Emellett olyan vírusokat terjesztenek, amiktől a méh fejlődése megakad. A méhészek számára a legnagyobb kihívás a méhészkedésben az atka elleni védekezés. Anikó a konvencionális szerek helyett ökológiailag lebomló, természetes szert használ, ami azonban sokkal több időt és elővigyázatosságot igényel.

A folyékony csoda

Az állatvilágban a méhek és a halak az egyik legérzékenyebb szervezetek. Ha a méheket a kirepülés során valamilyen vegyszer mérgezi, sok esetben ugyan haza tudnak repülni, de legyengülnek, nem képesek ellátni a feladatukat, ezért nem tudják károsítani a kaptárban folyó munkát. Ritka tehát, hogy a mézen keresztül káros anyagok kerülnek az emberi szervezetbe.

„Ha a családban, ami egy kaptárt jelent, nem működik valami, az majdnem mindig a méhész hibája.” – árulta el Anikó.

A méhek az ember számára ehető élelmet állítanak elő. A virágok nektárját szívják fel, amit kevernek az enzimekben gazdag

garatmirigyváladékukkal. Ezt az anyagot hordják be a kaptárba, ahol szárnypergetéssel segítik a víz elpárolgását belőle. Amikor eléri a megfelelő állapotot, minőséget, viasszal lezárják a sejtekben a mézet. A mézben sok flavonoid van, ami olyan gyógyhatású vegyületcsoport, amit az ember és az állati szervezet nem tud előállítani. Ezek másodlagos növényi anyagcseretermékek, amiket a méhek a nektárral behordanak, így kerül a mézbe is. A méz mellett fontos megemlíteni más méhterméket, mint például a propoliszt, amivel a méhek a kaptárt védik a fertőzésektől, ugyanis antibakteriális hatással bír. A virágport, méhkenyeret, méhpempőt, de még a kaptár levegőjét (apiterápia) is felhasználják a holisztikus szemléletű gyógyászatban.

„A flavonoidok mellett a méz magas koncentrációban tartalmazza sejteink építőköveit; olyan szerves savakat, enzimeket, fehérjéket, esszenciális aminosavakat, ásványi anyagokat, vitaminokat és virágport, amit a szervezet teljes értékűen tud hasznosítani. Nem a nagy mennyiség, hanem a kúraszerű használat a kulcs. Ha minden

nap egy kiskanál mézet elfogyasztunk éhgyomorra, étkezés előtt fél órával, nagyon sokat teszünk az egészségünkért.” – mondta el Anikó, majd beszélgetésünk során rátértünk a mézek minőségére, megbízható beszerzési helyekre.

A termelői, háztól vásárolt mézek minősége szinte mindig kiváló. A NÉBIH véletlenszerűen ellenőrzi a méhészeteket, aminek eredményeit a méhészlapon is közzéteszik. A különböző fajta mézek cukrosodásának mértéke a bennük természetesen jelenlevő gyümölcs- és szőlőcukor arányától függ, nem az adott méz minőségétől. A repce- és a napraforgómézben a szőlőcukor aránya magasabb, így esetükben már néhány napon belül elindul a kristályosodás folyamata. Az akácmézben a gyümölcscukor aránya magasabb, mint a többi fajtában, ezért nagyon sokáig folyékony, átlátszó marad. Mivel az akác közvetlenül a repce után virágzik, ezért normális, ha körülbelül 5%-ban megtalálható az akácmézben és emiatt pár hónap múlva az is elkezd opálóssá válni.

„A vegyes virágméz kristályosodása is igen hamar, akár egy-két héten belül elkezdődik. Mindenkinek érdemes tehát továbbgondolnia, hogy a nem termelői közelebből vásárolt vegyes virágméz csomagolás után 3-4 hónappal még miért nem kristályos.” – válaszolta Anikó arra a kérdésemre, hogy mi a különbség a termelői és a szupermarketek polcain elérhető mézek között.

Mit tehetünk beporzóink védelmében?

A méheknek és a többi beporzó rovarunknak a legtöbbet azzal tehetünk, hogy a növényvédelem során betartjuk a rovarok védelmében előírt szabályokat. Emellett, ha a kertünkben a térkövek és a műfű helyett olyan pázsitot gondozunk, amiben helye van a virágzó pitypangnak, százszorszépnek és egyéb vadvirágnak, akkor azzal bővítjük a rovarok ideális életterét. Építhetünk, vagy vásárolhatunk méhecskehoteleket és darázsagarazsokat is a magányos beporzó rovar-fajok számára.

Amikor arról kérdeztem Anikót, hogy mit jelentenek neki a méhek és mit tanult tőlük a méhészkedés során, a következő választ adta:

„Szenvedélyesen beleszerettem a méhekbe, ha meghallom a hangjukat, vagy megérezem az illatukat, előnt a jó érzés. Olyan családból jöttem, ahol földdel, gyümölcsfákkal, állatokkal dolgoztak, nyáron a tyúkkal keltek és a nappal feküdtek. Azt tanultam a méhektől, amit a szüleimtől és a nagyszüleimtől is: szeretetet, rendszert, tiszteletet, kitartást.”

Wagner Anikó méhészeti előadást tart a Kalász Suli diákjainak

HITÉLET

ATTILA KARDJA, RÁKÓCZI FÁJA

A hatvanas években egy tárlatvezető így mutatta be az érdeklődőknek egy félreeső múzeum féltett régészeti kincsét:

– Ez itt Attila kardja.

Amikor egy nap alatt ez már a harmadik múzeumban is megismétlődött, valaki a harmincas évek neves olimpiai bajnok vívójára utalva visszakérdezett:

– A Petschauer Attila kardja?

Bizony, Attila kardját nem találták még meg, de ha megtalálták volna, akkor azt valószínűleg nem egy aprócska múzeumban őriznék.

Ha kirándulni megyünk, akkor több turistatérképünkön fogunk találni „Rákóczi fája” megjelölést is. Pedig Rákóczi nem járt minden helyen, ahol van ilyen fa. Ahol járt, ott sem valószínű, hogy minden alkalommal odasétált volna a mező közepére, egy nagy fa alá szunyókálni.

Ettől még mind Attila kardjai, mind pedig Rákóczi fái fontosak. A népi emlékezet jelei, amik nélkül nagyon szegények lennénk. A nemzeti közösség dicsőségei és veszteségei áthatják a mindennapjainkat. Erre tanítanak meg ezek a kardok és fák.

De csak a nemzetünknek van emlékezete? Törődni kellene a családunk, gyülekezetünk, munkahelyünk, városunk vagy falunk emlékeivel is. Nem véletlen, hogy időről-időre érthetetlen erővel lángol fel a kíváncsiság néhányunkban a történelem iránt. De ne várjunk ilyen fellángolásokra, hanem tudatosan és folyamatosan törődjünk az életünkkel!

Mi történt valójában eddig velem és a családommal? Van-e emlékezetes fényképünk, történetünk, vannak-e dicsőséges dolgaink? Minél jobban sikerül ezekre a kérdésekre választ adni, annál jobban fogjuk látni, hogy mit kellene még csinálnunk rövid földi utazásunk során.

A Biblia nem más, mint egy nagy történet. A teremtés, a bűneset, ember és Isten szövetsége az özönvíz után, a kiválasztott zsidó nép és Isten szövetségének története. Később Jézus születése, élete, halála, feltámadása, az így kötött „új szövetség” Isten és ember között, végül az erről tanúskodó egyház első, botladozó lépései.

Vasárnapról-vasárnapra ebbe a történetbe ágyazva nézzük meg magunkat. Keressük, hogy mi a célja Istennek az életünkkel.

Mondjuk el a saját történetünket és lássuk meg magunkat A Történetben is! Csak így lesz nyugalmunk.

*Bereczky Örs, református lelkész,
Budakalászi Református Gyülekezet*

És monda nékem: Meglett. Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég. Én a szomjazónak adok az élet vizének forrásából ingyen.

Jelenések 21:6

A „KEGYELEM-TEHETLENSÉG” MOZGATÓ EREJE

Egy böjti levélváltás részletei:

„Kedves János! Szégyellem magam, hogy nem igazi a hitem. Hiszek Istenben és Jézus Krisztusban, de ez a hit valószínűleg inkább csak formális. Csak ritkán imádkoztam és csak a Miatyánkot ismertem, ebbe szőttem bele kéréseimet. Most a kórházban határoztam el, hogy naponta legalább kétszer, - ébredés után és elalvás előtt, - fogok imádkozni. Szégyenletes, de most végre megtanultam a Hiszek egy -et. Kérem az Urat, hogy bocsássa meg ezt a mulasztásomat. Bocsássa meg és teljesítse a gyarló emberi vágyamat, a ragaszkodásomat a földi élethez. A családon túl érte-tek is imádkozom.”

„Kedves Testvérem!

Az Úr Jézus, az Orvosok Orvosa legyen Veled és erősítsen föl lelkileg, hogy a Benned lakozó Szentlélek hathasson a testedre, mint a templomára, mert az apostol ezt írja:

1Kor 3:16: „Nem tudjátok-e, hogy ti Isten temploma vagytok, és az Isten Lelke lakozik bennetek?”

1Kor 6:19: Avagy nem tudjátok-e, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szent Léleknek temploma, amelyet Istentől nyertetek; és nem a magatokéi vagytok?”

Ezért a temploméért, a testi egészségéért nem baj, ha könyörgünk Istenhez. Akkor sem, ha ez önzésnek tűnik.

Az Isten-hit nem teljesítmény, hanem következmény, állandó könyörgés, mert a hit lényege a saját magunk ereje és teljesítménye helyett az Istenre hagyatkozás. Amit a saját erőnkől teszünk, az már csak az Ő "lökéséből" eredő lendület kérdése. Ahogyan a gyermekeinkkel való biciklizéskor a dombra felhajtás során melléjük tekerve meglöktük őket, hiszen az erejük fogytán volt, úgy az Úr Jézus golgotai halálának üdvösségszerző ereje is átsegít a lehetetlenség nehézségein. A meglökött test a fizika szerinti tömeg-tehetetlenség miatt mozog. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy a mi jó cselekedeteink a kegyelem lendületének tehetetlenségéből fakadnak és nem a mi teljesítményünk!

Ez az evangéliumi hit és jócselekedet lényege. Üdvösségünk az Úr Jézusban van, már itt a földön is ható lendületben.

Böjtöléssel és imádsággal fölerősödedésért!"

*Győri János Sámuel*vdm, evangélikus plántáló lelkész
Budakalász-Pomáz*

ÉRTEM SZENVEDETT ÉS TÁMADT FEL AZ ÚR!

Teljesen összetörve, véresre korbácsolva, töviskoronával a fején vonult el a kereszttúton Jézus. Aki ezt megérti, sírni kezd, aki elindul nyomában, nem győzi tisztára mosni lelkét. Jézus eleget tett a bűneinkért. Mert akit a bűnbánat kegyelme megérint, annak szeméi előtt a passió alakjai szétfoszlanak, a zaj elcsitul, Jeruzsálem környéke pusztá lesz, a két lator keresztje eltűnik, s a lélek magára marad Jézussal. Keresztje előtt térdelek, vérenek csepegését hallom, összes kínja lelkemre borul; megnyitja ajkait s kérdi: Ember, mit tettél? Én felelem: Vétkeztem! Rádöbbenek, hogy nekem kellene elégtételt adom a bűneimért! Én vagyok a bűnös, de Jézus annyira szeret, hogy helyettem és értem halt meg. Jézus, a

Megváltó szeretete kiemelt az örvényből, a pokolból. Ezért kell, hogy Nagypénteken a teljes figyelmem, hitem és szeretetem Jézus szent keresztjére irányuljon. A keresztfa lábánál állva lehajtanám a fejem, de a kereszt arra készlet, hogy felnézzek rá. Mit adtam neki, akit szeretnem és imádnom kellett volna? Bűneim súlya olyan teherként nehezedik rám, hogy lábaim roskadoznak a keresztfa tövében. Látom, ahogy szent vére patakokban folyik, majd utolsó dobban a szíve. Ez a szent vér kiéget belőlem minden mérget, bűnt, mindent, ami fogvatart és elszakít az Istentől. Nincs más vágyam, csak hogy minél előbb letehessem bűneim terhét a szentgyónásban. Krisztus legyőzte a bűnt és a halált, győzött a hitetlenség felett! Diadala fényes világosság, mely a kételyt eloszlatja, a hullámokat elsimítja és a gyóntatószékéből tisztult lélekkel kilépve, a századossal együtt mondhatom: „Valóban, az Isten Fia volt!” Innentől kezdve meg akarom mutatni szeretetemmel és áldozataimmal, hogy Krisztus nem hiába halt meg. Hiszen az ő keresztjének érdemei, hatásai megmutatkoznak bennem, ha nem elégszem meg valamiféle középszerű vallásossággal, hanem kőkeményen az áldozat útjára lépek, ha folyamatosan a kegyelem állapotában maradván életem az életetem. Húsvét vasárnap reggelén megtisztult és felemelt lélekkel, a feltámadás bizonyosságát átélve folytatom a megkezdett utamat, mostmár nem tévesztve szem elől a célt, mely nem más mint az örök üdvösség elnyerése.

*Varga Zoltán, plébános,
Budakalászi Római Katolikus Egyházközség*

KÖZÖSSÉG

Beszámoló a Kalászi Községi Kertek Egyesület (Klisovác Kert) 2022-es évről

ESEMÉNYDÚS ÉV REMEK PROGRAMOKKAL

Nagy lendülettel és töretlen lelkesedéssel folytattuk a kertészkedést, immáron második szezonzunkat tudhatjuk magunk mögött. A 2022-es eseménydús év volt; a már megismert kerttagokkal új ötleteket és terveket valósíthatunk meg és persze bővültünk is időközben. Két új család tudott csatlakozni az előző évhez képest, a további érdeklődőket várorlistára tudtuk felírni.

Tavaly február végén volt az első közösségi eseményünk a Kertben, melyen önkéntes kertész segítők tartott gyakorlati útmutatást a gyümölcsfák metszésével kapcsolatban, majd megvizsgálta a november elején ültetett csemetéket, és elvégezte a szükséges metszést is. Márciusban 19-én és 20-án mag-cserebere napot tartottunk a Kertben, majd a maradék magokkal csatlakoztunk a Mentáskert eseményéhez és részt vettünk Holló András kertészmérnök komposztálással kapcsolatos előadásán.

Március 27-én tartottunk szezonznyitó napunkat, amikor földbe kerültek többek között a hagymák, korai zöldborsók, spenót, sóska, sárgarépa, retek magocskák is. A Község vezetői megvásárolták a szükséges közösségi szerszámokat, locsolókat, ásókat, ásóvillát, gereblyét, melyeket ekkor használatba is vettünk. Ekkor merült fel az öntözőrendszer kiépítésének gondolata, mely után mérnök kertésztársunk felmérte és megtervezte az öntözőcső nyomvonalát a kúttól az IBC tartályokig, majd a tartályoktól az ágyások mellett létesítendő vízkiallásokig. Az első golyós csapat az első ágyás mellett május 5-én már használhatuk. A szükséges árokásást a közösség végezte.

Május 7-én meghívásunkra Laci atya egy bensőséges, rövid köszöntő után megáldotta Kertet, a közösséget és a benne folyó munkát. Május 22-én tartottunk egy újabb Községi napot, melyre a külsős, városi érdeklődőket is szeretettel hívtuk és vártuk. Palántákat cseréltünk egymással, melyeket a napsütéses szép időben azonnal el is ültethettünk. Május végén a pomázi Községi Kertből is érkeztek kedves látogatók, akik többek között pályázati lehetőségekre is felhívták a figyelmünket. Községünk pályázatát nyújtott be a Jane Goodall Intézethez, madárbarát kert létesítése érdekében. A pályázaton nyertünk, és különböző madárodúkat vásároltunk, majd helyeztünk ki. Ősszel madárbirs, magyal és mirtusz is elültetésre került a kertbe, hogy eleséggel szolgálják a madarakat. Lakossági felajánlásokból pedig gyökeres fenyőfákat is ültettünk.

Tavasszal és nyár elején még nehézséget okozott a fű növekedése, de a későbbiekben a levágott füvet talajtakaróként hasznosítottuk.

A hosszantartó szárazság miatt a kút vízhozama sajnos július elejére erőteljesen lecsökkent, majd a kút augusztus első felében teljesen elapadt. A Kert vezetése folyamatosan emlékeztetett a vízzel való takarékoság, az ésszerű locsolás, a mulcs, a talajtakaró fontosságára.

Az aszályos időben sajnos a különböző kártevők is elszaporodtak. A földibolhák támadtak és okoztak komoly károkat, augusztusban a gyapottok bagolylepke hernyójával és a poloskával küszködtünk.

A kártevők és a vízhiány következtében a termés gyenge volt. A tavasszal korán elültetett dughagyma szépen erősödött és zöldhagymaként és vörshagymaként is számottevő mennyiségben termelt. A spenót és mángold, melyet a levéltetvek elfogyasztottak, elszórták magjaikat, őszszel, ahogy megjött az eső és a kicsit hűvösebb idő, újra kikeltek. Cukkini, padlizsán, paradicsom és paprika a tavalyihoz képest elenyésző mennyiségben termelt. Az uborka senkinek sem sikerült. Batáta, cékla sokkal kisebb méretű és mennyiségi termést mutatott. A napraforgók szépen virítottak és díszítették a kertet, volt, akinél kukorica is termelt. Sajnos a gyümölcsfák közül pár csemete tönkrement, ugyanígy járt a málnasor is. Augusztus végén elkezdtük a felkészülést a szeptember elején meghirdetett „Sétálj Budakalászon!” programra. Külsős előadó vendégünk a permakulturáról és az ebben a szellemben működő közösségekről tartott előadást.

Szeptemberben rendhagyó, élményszerű környezetismeret órát tartott dr. Pappné Zsilák Katalin tanárnő a Szentisvátelepi Általános Iskola diákjainak a Kertet alapító tagok közreműködésével. A diákok a kultúrnövények felfedezése után a kertben használt szerszámokat is kipróbálhatták, és vetélkedőn tehették próbára tudásukat. Az iskolákkal való együttműködés, az oktatás támogatása egyik alapvető célja az Egyesületnek a jövőben is.

Októberben sor kerülhetett végre a következő terület felszántására, a föld marhatrágyával lett gazdagítva. A munkát az önkormányzat végezte el. Az új területen most tavasszal újabb ágyásokat alakítunk ki. Október végén került sor egy újabb közösségi napra, melyen bográcsozás, csapatépítő játékok, jókedvű beszélgetések után az Egyesület vezetői kihirdették az év „legszebb ágyása” címet.

Novemberben felöltöttük eleséggel a madáretetőket, és elkezdtük szervezni az évadzáró, forralt borozós találkozást, melyet végül az időjárás miatt január 8-án tartottunk meg.

Jó hír, hogy a nagy érdeklődésre való tekintettel az idei szezonzra újabb ágyásokat készítettünk elő. A Klisovác Kert elérhetőségein keresztül lehet jelentkezni. Aki kedved kap a helyi kertész közösséghez csatlakozni, annak jelentkezését az info@kalaszikertek.hu email címre várjuk.

Lakos Gábor elnök, Kalászi Községi Kertek Egyesület
<https://www.kalaszikertek.hu/>

Kettő plusz egy: HOGYAN VÉDEKEZZÜNK A SZÚNYOGOK ELLEN?

Közeledik a tavasz. Kibújáshoz készülődnek a különböző szúnyogfajok is. Amint megérkeznek a melegebb napok, mindenféle csendes vizekbe, tavakba, tócsákba leteszik a petéiket és ez így megy hónapokon keresztül. Kifejlődnek és nagy tömegekben keserítik szúrásukkal életünket. Hacsak nem teszünk ellenük valamit. Védekezni sokféle módon lehet. Most csak a három leggyakoribb, világszerte elterjedt eljárásról lesz szó.

Első módszer: a kémiai szúnyogirtás

A kifejlett szúnyogok tömegeit vegyszerrel hatékonyan lehet irtani. A szert szélcsendes napokon, napnyugtakor köd formában permetezik ki. Magyarországon egy hatóanyag használatát engedélyezik (deltametrin). Ha betartják az előírásokat, akkor emberre nem jelent veszélyt az alkalmazása. Magyarul: a kezelés alatt ne legyen ember a közelben, mert a szer belélegezve idegrendszeri zavarokat okozhat. Ha a bőrre kerül bizsergés, viszketés, égő érzés fordulhat elő. Hátránya továbbá, hogy nem csupán a szúnyogokat irtja, hanem igen sok más rovarfajt is. Ezt úgy kell elképzelni, hogy egy elpusztult csípőszúnyog egyed mellett még sok tíz, vagy száz egyéb rovar is elhullik a kezelés során. Közöttük vannak hasznosak is. Vizekben különösen mérgező ez az anyag, a halak, kételtűek idegrendszerére erősen káros. Szakmailag tehát helyes Budakalász Város Önkormányzatának egy évvel ezelőtti hozott szándéknyilatkozata, miszerint a kémiai helyett a biológiai szúnyogirtást tartja kívánatosnak.

Második módszer: a biológiai szúnyogirtás

A biológiai védekezés hatékony, környezetbarát eljárás, főleg a szúnyoglárvákat pusztítja, ezekre célozhat. Lényege, hogy egy baktérium által termelt anyagot permeteznek a vizekbe, ahol azok a lárvák belébe jutva elroncsolják bélcsatornájukat és pusztulásukat okozzák. A szúnyogpopulációk így nem tudnak kifejlődni. Pillanatnyilag ez az eljárás ártalmas legkevésbé az ökoszisztémákra. Természetesen, mint minden módszernek, ennek is vannak hátrányai, nehézségei. A baktériumok anyaga a csípőszúnyog lárvák mellett a fontos haltáplálékot jelentő árszúnyog lárvákat is elpusztítja. Megváltoztatja a táplálékálózatokat, ami hátrányos lehet a szitakötő, hal és béka populációk számára. Bonyolultabb és drágább a módszer alkalmazása, viszont – ellentétben a kémiai módszerrel – biztosan nem káros az emberi egészségre.

Plusz egy módszer: Amit magunk tehetünk a szúnyogok ellen

Talán sokan nem gondolnak rá, de a szúnyogok létszámgyérítéséért mi magunk is sokat tehetünk. Legalább annyit, mint az önkormányzat, és még pénzbe sem kerül, csupán oda kell figyelni rá. A házak környékén, kertekben rengeteg olyan tenyészőhely található, ami esetleg fel sem tűnik, de a szúnyogok számára remek lehetőség, ahová petéiket tehetik és ahol a lárváik kifejlődhetnek. Figyeljünk ezekre és szüntessük meg minél gyorsabban. Az ereszcsonatnák nincsenek szem előtt, ezért a bennük maradó víz nyugalmas költőhelyet jelent a szúnyogok számára. Érdemes a rendszeres tisztítás. Az esővíztartályokat és a szabadban levő víztároló edényeket le kell zárni, vagy szúnyoghálóval fedni. Jó felszámolni a tócsákban, vízlevezető árkokban, autógumikban, virágcserep-alátétekben, üvegekben, udvaron hagyott gyerekjátékokban, műanyag dobozokban, vízaknáknak, hasonló helyeken megbújó pangó-vizeket. Vannak továbbá növények és állatok a kertekben, melyek hasznosak a szúnyogok elleni védekezésben. Egyes növények, például a levendula, körömvirág, citromfű, rozmaring, bazsalikom erős illatanyagai és illóolajai természetes módon taszítják a szúnyogokat. A bokrokban megbújó pókok és az énekesmadarak szúnyogokat is fogyasztanak. Védjük, ne zavarjuk őket. Végül látni kell, hogy a szúnyogirtási technikák folyamatosan fejlődnek, egyre hatékonyabbak lesznek. Létszámcsökkentésükkel elérhető, hogy egyre kevesebb kellemetlenséget okozzanak nekünk.

Dr. Bakonyi Gábor ökológus

HIRDETÉSI LEHETŐSÉG A BUDAKALÁSZI HÍRMONDÓBAN

A Budakalászi Hírmondó print változata évente 10 alkalommal, 32 oldalon 4500 példányban jelenik meg, és a város összes háztartásában olvashatják. Az újság online változatban is elérhető. Lapunk színvonalára jóleső visszajelzés az egyre gyakoribb hirdetési igény. Úgy döntöttünk, hogy szeptembertől eleget teszünk ennek, és lehetőséget adunk a budakalászi, illetve a régiós szolgáltatások, termékek bemutatására negyed, fél és egyoldalas felületeken. A hirdetéseknek meg kell felelniük a reklámetikai és a lap által képviselt szakmai elvárásoknak. További információ a 06-26-340-266-os telefonszámon, illetve a kommunikacio@budakalasz.hu emailcímen kérhető.

HIRDETÉSI MÉRETEK ÉS TARIFÁK

Méret	nettó	+áfa	bruttó (forint)
1/1	100.000	27.000	127.000
1/2	60.000	16.200	76.200
1/4	40.000	10.800	50.800

SPORT

„Szükségünk van testi, lelki pajzsra” A 8 FEGYVER MŰVÉSZETE

Amikor beléptem az üres edzőterembe Ferivel, ő elcsendesedett és meghajtotta a fejét. Abban csendben benne volt a témérdek munka és a sport iránti alázat. Szászi Ferencsel, a Békés Harcos Sportegyesület vezetőjével beszélgettem, aki volt már magyar bajnok, világbajnok 5. helyezett és világbajnoki 8. helyezett is. Jelenleg tanítja a muaythait.

Hogyan találkozta a küzdősportokkal?

Fiatalként, az egyik barátommal küzdősportot kerestünk magunknak, mikor megláttunk egy plakátot, amin ping kune do-t hirdettek, ami a mai muaythai alapokra épült. Az első edzésen úgy megverték minket, hogy a combgúgások miatt alig tudtam felszállni a HÉV-re. Akkoriban még nem használtunk védőfelszerelést, mint napjainkban az amatőr thaiboxban. A muaythai az állóharcok csúcsragadozója, a nyolc fegyver – ököl, könyök, térd és sípcsont – művészete. Amikor első alkalommal ellátták a bajunkat, tudtam, hogy ez az a stílus, ami nekem kell. Inspirált a kemény hatékonyság. Pár év múlva már kint voltunk a világbajnokságon Bangkokban a csapattal.

Hol volt a kitörés?

Rendszeresen edzettem, gyorsan fejlődtem. Egyszer hallottam, amikor a mesterem azt mondta az edző társamnak, aki első alkalommal megvert, hogy ne az eddigi módszerekkel próbálkozzon legyőzni, mert felnőttem a feladathoz. Ez szárnyakat adott. Aztán szépen lassan jöttek a sikerek, például egy olyan győzelem, ahol egy segédedző volt az ellenfelem és mindenki az ő győzelmére fogadott. Ezeket a kisebb küzdelmeket követték a magyar bajnokságok, volt győztes mérkőzésem, de tudtam emelt fővel kijönni a ringből akkor is, amikor legyőztek.

Mi kellett ahhoz, hogy mesterré válj?

A karatéban azt a szót használják, hogy „sensei”, ami annyit jelent, hogy előrébb jár az úton. Azonban, ha én előrébb járok a muaythai útján, attól még a tanítványom lehet másban előttem; szakmájában, a szülőiségben például. Mindig a partner szintű működésben hittem és gondolkodtam, nem az alá-fölérendeltségben. Egy szinten azt éreztem, hogy szeretnék magam is edzéseket tartani. Szentendrén Skobár Robi barátommal, edzőtársammal kezdtük el a közös tréningeket, Rehák György mester égíse alatt. Nem telt el sok idő és tudtam, hogy mindezt szeretném gyerekeknek is átadni, belőlük is kihozni az egészséges harci szellemet, majd egyszer csak 25 gyerek vett körül. Az intuíciónyra hallgattam. Később persze jött az edzőiskola és a rutin, összekovácsolódott egy közösség és kialakult a gyerek – szülő – edző bizalmi háromszög, ami a munkám alapjává vált.

Miért keres valaki küzdősportot azon túl, hogy meg akarja védeni magát?

Az elmúlt harminc évben sokat szelídültek az edzések. A világ érzékenyebbé vált. Ha most csak a tiszta muaythai-t oktatnám, akkor a

tanítványaim fele eltűnne. Technika, erőnlét, testi, lelki önvédelem, ami köré fel vannak építve az edzések. Van, akit külső motiváció vezérel és van, akinél a belső indíttatás a domináns. Külső motiváció, ha valaki kicsit fogyni szeretne, erőnlétet szerezni, tehát, ami a testen látványos változás. Belső indíttatása annak van, aki azt mondja, hogy harcosnak születtem és megyek, csinálom. Az ilyen emberekben benne van a tűz, hogy a küzdősportokon keresztül a harcművészetek szellemiségével átítatva járjon be egy életutat. Így voltam ezzel én is; megharcoltam a harcaimat, ma már tanítom.

Mit jelent harcosnak születni?

Nem csak küzdősportolóknak lehet harcosnak születni, vannak olyan beállítottságú emberek, akik szeretnek versenyezni. Harcos tűz ég bennük, ami afelé hajtja őket, hogy jobbak legyenek. Ebben a világban nagy szükségünk van testi, lelki pajzsra, amihez kell ez a harcos attitűd, mert e nélkül, esetleg még önbizalomhiánnyal nehéz megugrani a mai élet akadályait. Ha valakiben benne van a harcos szellem és az tenni akarással párosul, akkor abból az emberből ki is lehet hozni. Ha emellé célokat tűzünk ki, az elvezet az igazi sportsikerhez.

Hogyan lehet ezt gyerekeknek átadni?

Már 4-5 éveseknek is lehet tanítani. Szeretettel, finoman is át lehet adni, fel lehet vinni őket a magabiztosságuk csúcsára és rá lehet vezetni őket a helyes önértékelésre, így nem sodorhatók áldozat szerepbe. Van karrierlehetőség, amatőrként is lehet bajnokságokra járni, lehet sikerélményt szerezni. A profi thaibox manapság a pénzről szól, itthon az amatőr vonal népszerűbb. Azonban számomra alapelv, hogy nem áldozunk be gyerekeket a versengés oltárán. Én a küzdősportot harcművész szellemiséggel, életrevalósággal itatom át számukra.

Ez egy kőkemény küzdősport, de ha belép mellé a harcművész szellemiség, akkor megszületik a békés harcos.

A gyerekek, amikor felnőnek, akkor egy korszak sikerei és tanításai fűződnek majd ezekhez az edzésekhez.

Hogyan lehet átadni ezt a gyerekeknek? Nehéz elképzelni, hogy egy zsák bolha feszülten figyel.

A legnehezebb feladat. Imádom, amikor fűrtökben lógnak rajtam. Igazi kihívás megnyerni a figyelmüket. Tele vannak tűzzel, őszinték és mindent meg akarnak élni. Megvannak a módszereim arra, hogy az edzés magával ragadja őket. A szeretet és erély nyelvén – megfelelő arányban –, játékos formában hegyeket lehet velük mozgatni.

Úgy tudom, különleges nyári gyerektáborokkal készülsz az idén.

Az elmúlt évek edzőtábor-tapasztalataiból sportpszichológus kollégákkal közösen azt a tanulságot vontuk le, hogy a gyerekeknek nyáron nem csak a küzdősport kell, hanem az élmény. Így született meg bennem a thaibox alapokon nyugvó napközis, önvédelmi tábor ötlete, ami a testi-lelki szilárdságra helyezi a hangsúlyt, emellett csupa kaland és játék. Bárki csatlakozhat, semmilyen előképzettség nem szükséges. Tavaly volt egy tesztábor a Lupán, amit nagyon szerettek a fiatalok. Egy óra beszélgetéssel indítjuk a napot, személyes élményeket elemzünk, élelsruű önvédelmi helyzeteket modellezünk, szituációs játékokat játszunk, ahol a megelőzés, elkerülés és a védekezés hangsúlyos. A gyakorlati edzéseken pedig alkalmazható, önvédelmi technikákat tanulnak. A nap hátralévő része vízi edzés, játék és a nagy kedvenc, a wibit.

Hogyan találhatunk békét a küzdősportban?

Az edzéseken le lehet adni a feszültséget, máris könnyebb a világot elviselni. Valaki jógával, valaki pedig küzdősporttal úzi el azt az intenzív áradatot, ami körülöttünk van. A méltó edzőpartnerek, ellenfelek tisztelete, a győzelmek sikere és a veszteségen felülemelkedések által a harcos világa egyre nemesebbé válik. Mindenki azt tudja előhozni, amit szeretne, amire szüksége van. Nekünk edzőknek az a feladatunk, hogy segítsünk megtalálni a tanítványoknak a céljaikat és eljuttatni őket a megvalósításig, ami elvezet a belső békességhez. Ez a tanítás csodája, amikor tisztelet, alázat és siker együtt terem meg mindkét oldalon, merthogy a mester is rengeteget kap a tanítványtól.

Traumák, veszteségek, problémák esetén, hogyan segít a harc?

Térjünk vissza a sikerhez. Ha van egy bejárt nyomvonalad, ami a sikerhez szokott vezetni, akkor beépül az emberbe a gyakorlattal járó önbizalom. Ha kívülről kap az ember egy sebet, akkor a sport mellett, hogy segít kiadni a feszültséget, tapasztalatot ad a sikerben, ami a mindennapi elakadásokon is átlendít.

További információk az egyesületről a www.bekesharcos.hu weboldalon.

Mi a helyzet a mérkőzésekkel, bajnokságokkal?

Ahogy az edzőterem a közösség színtere, ahol barátságok alakulnak, társaság van, akikkel együtt lehet fejlődni, úgy a ring a világ legmagányosabb helye, ahol teljesen egyedül vagy egy ellenféllel. Ott érik be a kitartó edzőmunka, születik meg a vágyott siker.

Mit ad a muaythai, ami miatt érdemes ezt a sportot választani?

Otthonos működést az egyik legdinamikusabb, legkomplexebb harci rendszerben, valamint szilárd mentális és fizikális állapotot. Életrealizációt, megelőző szemléletet, vitalitást, önbizalmat, kreativitást, helyzetfelismerést, emellett sebességet, erőt, rugalmasságot. Adja továbbá a győzelem ízét, a sikert és a túlélési ösztönök használatát. Ezek a legfontosabbak, de tudnám még sorolni.

Meséls kicsit a Békés Harcos Sportegyesületről?

Öt éve álmodtam meg a saját lábára állást. Minden terem, edző másra helyezi a hangsúlyt. A nevünkben benne van, hogy mi a békét és a harmóművész szellemiségét helyezzük az előtérbe. Budakalászon voltak mostanáig az edzéseink, de a rezsiválság miatt jelenleg Békáson bérlünk termet, ahol eszközhiánnyal küzdünk. Támogatásra, szponzorálásra lenne szükségünk. A hosszú távú cél egy saját budakalászi edzőközpont.

Gulyás Rita

HELYZETKÉP A BMSE HÁZA TÁJÁRÓL

Az időjárás kedvező alakulása miatt a szabadtéri edzések zavartalanul folynak. Szinte minden nap több korosztály tart tréningezést, és a nagy létszámra való tekintettel két csoportokra osztva végzik a kemény alapozást. Hétfvégén futsal mérkőzések, és edzőmeccsek vannak programon.

Mind az utánpótlás, mind a felnőtt csapat készen áll a bajnoki mérkőzésekre. Továbbra is nehéz a helyzetünk, hisz a rezsik növekedésével jócskán megnöttek a kiadások, mellette fenn kell tartani a pályákat; trágyázni, tisztítani, hengerelni, homokozni kell. Ráadásul az egyik éjjel ellopták a hengert húzó kocsinkat is. Sajnos folyamatosan rongálják a kerítéseket, letapossák a dróthálót, tehát ezeket is javítani kell. Próbálunk vigyázni a létesítményre, de sajnos ezek a dolgok nem rajtunk múlnak. Ha a budakalászi gyerekek

szólnak, bármikor bejöhetnek az egyesület területére és használhatják a pályákat. Nem tudjuk kiket zavar, hogy Budakalásznak van egy szép sporttelepe. Rengeteg munkába és pénzbe kerül az, hogy minden a helyén legyen, tisztaság, megfelelő eszközök, kapuk, labdák, szerelések, hálók. Már közel kétszáz gyerek focizik nálunk és szeretnének továbbra is mindent megtenni azért, hogy jól érezzék magukat és a szülők is szívesen hozzák ide a csemetéjüket.

Sárosi Tibor, elnök

A Faluház márciusi programajánlója

A Faluház programjairól részletesen a koskarolyh.hu oldalon olvashatnak.

MÁRCIUS 10. PÉNTEK, 17:00

APRÓK TÁNCA

Tánctanulás Velner Klárával
A talpalávalót a Budakalászi Tamburazene-
nekar adja. Kézműves foglalkozást tart a
Dunakanyar Népművészeti Egyesület.
A programot 1,5 éves kortól ajánljuk.
Belépő: 800 Ft, Kísérő jegy: 600 Ft

MÁRCIUS 11. SZOMBAT, 21.00

Retro Party Budakalász

Sláger buli a 80-as, 90-es, 2000-es évek
legtáncolhatóbb dalaival.
Jegyelővétel: 06 30 419 9397

MÁRCIUS 15. SZERDA, 10.00

Az 1848-49' Forradalom és szabadság- harc tiszteletére rendezett ünnepség

Helyszín: Kós Károly Művelődési Ház és
Könyvtár

MÁRCIUS 16. CSÜTÖRTÖK, 19.00

Dumaszinház

Lakatos László és Musimbe Dávid Dennis
új közös estje
Jegyek: www.dumaszinhasz.jegy.hu

MÁRCIUS 18. SZOMBAT, 20.00

Muriel zenekar koncertje

Jegyek: tixa.hu
Jegyek a koncert napján a helyszínen is
vásárolhatók: 3000 Ft

MÁRCIUS 19. VASÁRNAP, 9.00 - 18.00

Ufókutatók II. Közönségtalálkozója

További információ:
Nyers Csaba Károly, 06 20 367 2675
Részletes program: www.koskarolyh.hu

MÁRCIUS 24. PÉNTEK, 19.00

Örömeze sorozatunk márciusi vendége Eckhardt Gábor zongoraművész

Jegyek: tixa.hu

MÁRCIUS 25. SZOMBAT, 10.00

**Boridalok lemezbemutató koncert -
Családi matiné.** A Boridalok legújabb al-
buma, a ZokniPOP tele van humorral, csupa
érdekes karakterrel, akikkel képzeletben
„találkozhat” is a koncerten. Jegyek: tixa.hu
és a koncert előtt a helyszínen.

MÁRCIUS 25. SZOMBAT, 14.00

Szent Korona délutánok

Gyümölcsoltó Boldogasszony Ünnepe:
„...Csillaggal fénylő boldogság...”
Házigazda: dr. Varga Tibor és vendégei
További információ:
<https://www.szentkoronaorszaga.hu/>

MÁRCIUS 25. SZOMBAT, 14.00 - 19.00

V. Vízkonferencia

Részletes program: www.koskarolyh.hu
További információ: Nyers Csaba Károly:
06 20 367 2675

MÁRCIUS 25. SZOMBAT, 20.30

A Föld órája - Békében a Földdel

Spirituális koncert mesével gyertyafény-
ben Mészáros Tibor előadásában
Belépőjegy: 1500 Ft

MÁRCIUS 27. HÉTFŐ, 17.00

Numizmatikai előadás -

Máig élő középkor: az angol £sd rendszer

További információ:
Gajdos Zsolt 06 20 44 40044

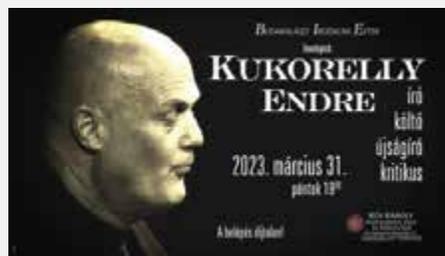
MÁRCIUS 28. KEDD, 13.00

Véradás

MÁRCIUS 31. péntek 19.00

A Budakalászi Irodalmi Estek vendége: Kukorelly Endre író, költő, újságíró, kritikus

A belépés díjtalan. További információk:
www.koskarolyh.hu

ÁPRILISI ELŐZETES

ÁPRILIS 1. SZOMBAT

Tófutás Helyszín: Omszk – tó Tanító utcai
szakasza. Nevezés: 9 órától
Rajt: kategóriánként 10 órától
További információ: www.koskarolyh.hu

ÁPRILIS 6. CSÜTÖRTÖK, 19.00

Borklub További információk: Nyikos
István, 30/954-9147, Bacchus Arts Stúdió

ÁPRILIS 9. VASÁRNAP, 19.00

Húsvéti Sváb Locsolóbál

A jó hangulatról a Mondschein Kapelle gon-
doskodik. Fellépők: Singende Schwaben
kórus, a Boglarer Weiße Rose Tanzruppe, a
SKUD Ruzmarin – Rozmaring Szerb Tánc-
együttes, Alpenrose Tanzgruppe
További program: tombola
A műsorvezető: Nyisztor Bendegúz
Kapunyitás: 18 órakor. A bál NEM „batus”, a
művelődési ház büféje a vendégek számára
nyitva lesz. Az eseményre minden jegy el-
kelt, sétálójegy váltható: 06 70 395 5455

ÁLLÁS | Takarító munkatársat keres a Faluház

A Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár (Faluház) határozatlan idejű jogviszony
keretében takarító munkatársat keres 8 órás időtartamban.

Információ, jelentkezés **önéletrajzzal a gondnok@koskarolyh.hu** címen Decsi László
gondnoknál. További információ: +3670-411-0753 (hétköznap 8:00-16:00 között)

KÓS KÁROLY
MŰVELŐDÉSI HÁZ
ÉS KÖNYVTÁR

2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9.
WWW.KOSKAROLYMH.HU, INFO@KOSKAROLYMH.HU
+3626/340 468., +3670/331 7183

BUDAKALÁSZI

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Каласу

Felelős kiadó: Dr. Deák Ferenc

Szerkesztők: Orosz Ferenc, Péterffy Gábor

Munkatársak: Gulyás Rita, Urbán Ákos

Fotók: Hartl-Nagy Tamás, Szabó Zoltán

Tördelés: Ali Vali

Nyomatás újrapiapír felhasználásával:

Print Brokers Team Kft.

E-mail: hirmondo@budakalasz.hu | Telefon: 06 26/340-266

Újrapiapír

2023. március 10.
péntek 17.00 - 18.30

Tánc tanító: Hutter Anett
Zene: Budakalászi Tamburazenekar
Kézműves foglalkozást tart a
Dunakanyar Népművészeti Egyesület.

A rendezvényt 1,5 éves kortól
7 éves korig ajánljuk.

Belépő: 800.- Ft
Kísérő: 600.- Ft

MURIEL

2023. MÁRCIUS 18.
SZOMBAT 20⁰⁰

TOVÁBBI JEJYINFÖRMÁCIÓ:
HONLAPUNKON ÉS FACEBOOKON
AZ ELŐADÁS AZ NKA HANGFÖLDLÁLO
PROGRAMJÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL VÉGEZŐL MEG.

KÖS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9. WWW.KOSKAROLYMHU.HU
+3670 331 7183, +3626 340 468 INFO@KOSKAROLYMHU.HU

Részletek, jegyinformáció a koskaroly.hu weboldalon és a facebookon!

Boridalok

ZOKNIPOP
Lemezbemutató koncert

2023. március 25.
szombat 10 óra

A zenekar tagjai:
Varga Bori - ének, fúvós hangszerek
Dekos Lilla - zongora
Hudák Zsófia - nagybőgő

Közreműködik: Sántha Gábor - gitár

További jegyinformáció
honlapunkon és
Facebookon

A koncerttel követően
kreatív kézműves
foglalkozással
várunk
mindenkit!

KÖS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9. WWW.KOSKAROLYMHU.HU
+3626/340468, +3670/3317183 INFO@KOSKAROLYMHU.HU FACEBOOK/KKMHK

TAVASZI
TÓFUTÁS

NEVEZÉS
9 ÓRÁTÓL

RAJT
KATEGÓRIÁNKÉNT
10 ÓRÁTÓL

HELYSÍN
OMSZK-TÓ
TANÍTÓ UTCAI SZAKASZÁN

2023. ÁPRILIS 1.
SZOMBAT 10⁰⁰

Részletek a honlapon
és a Facebookon

BUDAKALÁSZI KÖS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
DUNAKANYAR SZENTENDREI ÚT 9. +3626/340468, WWW.KOSKAROLYMHU.HU

BUDAKALÁSZ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

Március 15.

Budakalász Város Önkormányzata
tisztelttel meghívja a budakalászi polgárokat

2023. március 15-én 10:00 órára

AZ 1848/49 MAGYAR FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC

tiszteletére rendezett ünnepi megemlékezésre

Helyszín:

Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár nagyterme

Az ünnepi műsorban közreműködnek:

Lenvirág Táncegyüttes és Kalász Alapfokú Művészeti Iskola

Emlékezzünk és ünnepeljünk együtt!